

Izhaja vsak četrtik
in velja s poštnino
tudi in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Maročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
av. Cirila, koroške
vile hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katoliškega
duhovnega društva do-
stavljajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi dobri
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrtice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 52.

V Mariboru, dne 25. decembra 1902.

Tečaj XXXVI.

Ob novem letu.

(Vabilo na naročbo.)

Z današnjo številko vzamemo slovo od starega leta. Šestintrideset let že izhaja naš list! Koliko nasprotstva, obrekovanja in zlobnosti se je nakopičilo proti njemu tekom teh dolgih let! — Toda zavest, da se borimo za resnico in za pravico, je premagalo vsa nasprotstva, vse ovire. List se je vedno bolj širil, vedno več naročnikov pridobival, tako, da sedaj že v 6000 iztisih izhaja med naše verno slovensko ljudstvo. — In komu se imamo zahvaliti, da nismo omagali v tem boju? Našim zvestim naročnikom in prijateljem, ki so vodilne misli našega lista širili tudi med svoje sosede ter s tem pomagali širiti pravo versko in narodno izobrazbo. Imamo naročnike, ki so že 30, tudi 36 let naši zvesti naročniki, pravcati »veterani« v naših vrstah!

Vsakdo pa lahko opazuje, da se tudi brezverski in protinarodni časniki vedno bolj širijo. Zastonj ga vsiljujejo ljudstvu, samo da dosežejo svoj namen, da mu polagoma napolnijo srce s strupom, z mržnjo do slovenskega naroda in svete vere. Laskajo se ljudstvu na vse mogoče načine, postavljajoč se za njegovega zaščitnika. Vse z namenom, da bi ga pridobili zase, da bi napravili iz njega verskega in narodnega odpadnika. Zraven pa blatijo naše narodne in verske voditelje ter hujskajo proti njim. Kake nasledke ima tako hujskanje, videli smo tekom tega leta, ko so s takim strupom napolnjeni ljudje ubili svojega lastnega dušnega pastirja!

Katoliško slovensko ljudstvo! Z ozirom na neprestane napade na našo vero in jezik, ti kličemo: Vstani iz brezdelavnosti, vzdrami se iz narodnega spanja! Vstani ter pridruži naše vrste bojevat se za naše verske in narodne svetinje! Naš list se v tem smislu bojuje že leta in leta. Somišljeniki, pomagajte nam v tem boju, skrbite, da bo prišel list v slehrno slovensko hišo, da bode ves naš narod spoznal, kdo je njegov prijatelj, kdo sovražnik. Agitirajte za katoliško časopisje, da obvarujete sebe in druge pred uplivom verskih in narodnih nasprotnikov.

Naša edina želja je, da bi slovenski kmet sprevidel, kje je resnica, kje je laž. Nam ni za dobiček, za to nismo in ne bomo po »Štajerčevem« receptu naročnine zvišali, ampak čeravno imamo veliko več stroškov s tem, da izdajamo »Naš Dom« brezplačno kot priložnost, ostali bomo pri starem, tako da bode tudi prihodnje leto veljal »Slov. Gospodar« s priložnost »Naš Dom« celo leto 4 K, pol leta 2 K, četrt leta 1 K.

Upamo, da nam ostanejo vsi stari naročniki zvesti ter da si bodo prizadevali pridobiti vsak vsaj še enega novega naročnika.

Vsem našim naročnikom, dopisnikom, prijateljem in somišljenikom želimo vesele božične praznike in srečno novo leto

Uredništvo in upravnštvo
„Slov. Gospod.“

Državni zbor.

Dunaj, 22. decembra 1902.

Krošnjarstvo.

Prebivalci tistih krajev, ki so že od nekdaj se pečali s krošnjarstvom, so v novi postavi prejeli staro pravico, da se smejo s temi svojimi posli pečati tudi nadalje. Da, dovolilo se jim je še več. Če ne morejo svoje robe sami nositi, jo bodo smeli celo po svetu voziti. Istotako bodo smeli še tudi nadalje ogrski Slovaki romati po naših deželah in vezati lonce itd.

Terminska kupčija z žitom na borzi.

Bralcem »Slov. Gospod.« je znano, da se je v poslanski zbornici pri posvetovanju § 12 te postave sprejel predlog dr. Schöpergerja z enim glasom večine, (94 glasov proti 93.) vsled katerega naj bi se po postavi prepovedalo, da se na vse take načine, kakor se je zadnjih 30 let goljufiva kupčija z žitom na borzi vršila, v prihodnje več vršiti ne sme. Manjšina državnega zbora, med njo tudi Jugoslovani, so zahtevali, da se vsled § 12 te postave prepusti pravica vladi, katera naj v prihodnje prepoveduje raznovrstne načine te goljufive spekulacije. Bistveno ste toraj večina in manjšina zahtevale isto. Že takrat, ko se je z enim glasom večine določilo, da so prepovedani vsi nekdani načini te borzne kupčije z žitom, se je domnevalo, da gosposka zbornica ne bo hotela pritrditi temu sklepu poslanske zbornice. In res, tako se je tudi zgodilo. Gosposka zbornica je pritrdila predlogu manj-

Listek.

Jakova fotografija.

Prevel Višnjevicki.

»Kaj se že vse dandanes v mestu in po svetu ne dogaja in iznajde — to ni več kristjansko! Niti verjeti ni, če človek sam tega na lastne oči ne vidi. Mislite si samo, tam imajo nekaka kolesa, čisto ozka, na to vrstalo se vsedeš, malo pritiskaš z nogami, in leti ti kot sam živ hudir. — Pa v to neobdobje kolo ni vprežen ne konj niti osel; ako bi bil vsaj pes, bi še človek nič ne rekel, ali tako ni nič, popolnoma nič... hudman leti sam... Od početka sem mislil, da je parni železniški stroj, vendar nisem nikjer opazil dima, in lokomotivovodja je bil popolnoma trezen.«

Tako je razlagal na dolgo in široko Joža v krčmi pri »Rudečem repu« svojim tovarišem.

»In vse to še ni nič proti fotografu.« pripomni Jaka; »veš, to te naslikajo s kožo in lasmi, od nog do glave, ravno tako, kakoršen si... Ne potrebujejo nobene barve, nobenega čopiča, in vsa coprnija ne traja dalje kot pol dneva — pa si že naslikan...! Veš, to ti prime fotograf črno škatijo...«

notri ni nič, čisto nič, razven malo črnega zraka.

Umetnik vtakne glavo v to škatijo, nato ti nakrat skočijo kvišku mala vratica, ravno tako kakor pri žepni uri, če pritisneš na pero — in eden, dva, tri, — pa si že notri kakor miš v pasti, in nikdar več ne prideš ven...

Nato nese ta fotograf tisto škatijo s teboj vred v temno kamrico.

Ne traja dolgo, kar ti že prinese podobo in še celo v lepem okvirju! Niti misliti si ne moreš, kako hitro je to gotovo. Pa po obrazu in rokah si še črn, kot bi te bil iz dimnika potegnil ali kot jutrovski kralj Gašpar pri betlehemskih jasliah... In celi teden, dan za dnem, te mora potem fotograf umivati z milom in sodo, dokler nisi bel... Ko je to dovršeno, si na podobi ravno tak, kakor v resnici — tu ti ne manjka noben las, nobena bradavica, popolnoma nič!... Ko je prva podoba gotova, začne z drugo, seveda gre ta hitreje; daš si lahko napraviti tisoč, ali pa še več slik. Toda to stane, stane, stane, moj ljubi!... Če si pa prav zvit, potem lahko na eni podobi dobiš kar nakrat več svojih slik kakor eno...

Ne sme se namreč človek ustrašiti, če fotograf tam kriči in vpije, kot bi mu kožo drl: sedaj mir, popolnoma mir!... Ako pa

ti malo mencaš in sučeš z glavo, ko skačejo tista vratica sem in tja, kjer je menda sam hudir, Bog nas ga varuj in vsi sveti nedolžni otročki, katere je dal Herodež poklati, dobiš pet ali pa še več obrazov na podobo in to ne stane nič; samo zvit moraš biti — zvit!

Vse se smeje, najbolj pa Miha, veliki hlapec pri »Rudečem repu«.

»Ti, Jaka, ali si se že ti dal slikati, da tako dobro vse veš?« vpraša Šima.

»Pri moj zeleni, ne še, pa mojo babnico sem hotel dati enkrat... To se je pa tako zgodilo: moja Jera je še najpridnejša med vsemi babnicami, ali enkrat jo je šment obsedel, da ni celih pet tednov nič govorila. — Ako je pa baba enkrat obsedena, potem jo je že težko ozdraviti. Škropil sem jo z blagoslovljenim polenom, molil na vse načine in vse, kar sem znal, pa vse ni nič pomagalo. — Hrt je molčal in ni rekel niti »ne« niti »da«. — Še če sem jo pozdravil, mi ta babji hudir ni nič odgovoril in vse to zaradi tega, ker si je vtepla v bučo, da sem enkrat baje prišel pijan domov; sicer sem bil takrat trezen, kakor na sam sveti božič. — Ko sem že vse načine poskusil, da preženem hudimana, kar mi pride pametna misel. — Čakaj, si mislim, ti trmoglavost babja, te bom že ozdravil. — Šel sem v mesto k fotografu in sem mu dejal:

šine poslanske zbornice, da se toraj vladi prepusti, naj vse mogoče načine terminske kupčije z žitom prepoveduje. Čudno je to, da se je našel v krščansko-socijalni stranki mož, kateri je pri obravnavi o tej žitni kupčiji v poslanski zbornici pobijal predlog svojega tovariša krščanskega socialca dr. Schöpferja. Ta mož je dr. Pattai. Z vso bistrumnostjo je dokazoval 18. decembra dr. Pattai, da je predlog njegovega tovariša dr. Schöpferja nespameten, da je veliko bolj primeren predlog manjšine državnega zbora, oziroma sklep gosposke zbornice, da se namreč vladi prepusti, raznovrstne načine špekulacije z žitom prepovedovati. Poprejšnji sklep državnega zbora sta zagovarjala vse-nemški poslanec Iro in pa nemški poslanec Peschka. Pri teh govorih je prišlo do strastnih napadov na poljedelskega ministra in konservativnega poslanca Hagenhoferja. Pri glasovanju je bil odklonjen poprejšnji sklep poslanske zbornice s 170 proti 93 glasovom. Potem se je sprejel predlog poprejšnje manjšine državnega zbora, oziroma sklep gosposke zbornice. Ni dvoma, da bo presvitli cesar to za kmetijstvo velevažno postavo potrdil v kratkem.

Podpore vsled uim poškodovanim okrajem.

V tem zasedanju se je že enkrat poslanska zbornica pečala z brezštevilnimi prošnjami in nujnimi predlogi za podporo tistim okrajem, kateri so bili letos po vremenskih nezgodah poškodovani. Takrat se je med drugimi priporočilo vladi, naj skrbi za poškodovane pri Sv. Florjanu, pri Sv. Petru pod Gorami, pri Sv. Lenartu poleg Jurjevega kloštra in pri Sv. Rupertu nad Laškim. Sprejela se je potem v poslanski zbornici postava, vsled katere ima vlada pravico 3 milijone 900.000 K razdeliti med poškodovance. V zadnjih dneh so pa razni poslanci vložili zopet nove nujne predloge za take poškodbe. Med drugimi se je za slovenski Štajer vložil predlog za posestnike v Sevnici in Dobjem. 18. decembra se je pečala zbornica s temi nujnimi predlogi in dotičnimi prošnjami. Nujnost teh predlogov se je v zbornici sprejela. Vladi se je naročilo, naj poizveduje o bedi ljudstva v dotičnih krajih in pomaga v sili, kolikor to za potrebno spozna.

Znižanje cene za živinsko sol.

Živinorejci so po svojih poslancih že od leta 1897. sem vedno zahtevali, naj se cena živinske soli primerno zniža. Dne 17. decem. t. l. je vlada ustregla tej želji ter predložila poslanski zbornici načrt postave, po kateri

se ima cena živinske soli od 1. febr. 1903. znižati od 10 na 6 K za meterski stot. Precej drugi dan, 18. decem., je poslanska zbornica potrdila to postavo.

Vinska klavzula.

Že zadnjič je povedal «Slov. Gospodar», da je v imenu Slovanske zveze dalmatinski poslanec Bianchini ostro prijemal vlado, zakaj ne odpove nesrečne pogodbe z Italijo, vsled katere se uvaža laško vino na škodo domačemu avstrijskemu. Ravno tako je dan pozneje katoliški poslanec župnik Schrott v imenu nemške katoliške stranke zahteval od vlade, da se mora pred novim letom ta pogodba Italiji odpovedati. Pozneje je isto storil v imenu krščanskih socialcev poslanec Schrafel. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je v zadnji seji dne 18. decembra v imenu vlade odgovoril, da se bojo koristi avstrijskih vinorejcev pri sklepanju novih pogodb z Italijo varovale. Še bolj odločno kakor avstrijski minister je isto naznanil v budapeštanski zbornici ogerski minister, rekoč, da se z bodočim novim letom odpove vinska klavzula Italiji. To bodi v naznanilo onim slovenskim okrajnim zastopom in vinorejskim društvom, katera so se po slov. državnih poslancih v tej zadevi obrnila do vlade. Poslanci so dotične pismene prošnje in brzojavke izročili trgovinskemu ministru z nujno zahtevo, da se upelja stara carina za laško vino z 20 gld. v zlatu.

Sklep državnega zbora.

V četrtek, dne 18. decembra je imela poslanska zbornica zadnjo sejo v temletu. Zavoljo prepira med Nemci in Čehi se državni proračun za drugo leto ni napravil in se tudi ni obravnavalo o vladni predlogi zastran povišanja vojaških novincev in civilne liste. Vlada bo morala torej po drugi poti skrbeti, da sme pobirati davke. Ali bo to storila s pomočjo znanega § 14, ali bo cesar samovlastno dovolil začasno pobiranje davkov brez ozira na ta paragraf, je danes še neznan. Kdaj se snide zopet državni zbor, še ni določeno. Nekateri trdijo, da se to zgodi med 10. in 15. januarjem.

Češko-nemška sprava.

Na znane predloge nemško-čeških poslancev so obširno odgovorili Čehi. Priznali so potrebo nemškega jezika pri vojni. V drugih rečeh pa oporekajo zahtevam nemških poslancev. Izjavljajo, da so pripravljeni pogajati se z Nemci. Zdaj ob odgodbi državnega zbora se bojo vršile nove razprave med obema strankama. Toda če sklepamo po izjavah nemških časnikov se bo premirje težko

doseglo. Češko spomenico so podpisali mladočeški poslanci, trije češki katoliški poslanci, člani Slovanske zveze in češki konservativni veleposestniki, češki radikali in agrarci (zastopniki kmetijskih koristih) pa spomenice niso hoteli podpisati.

Politični ogled.

Zborovanje zveze kmetijskih zadrug se je vršilo dne 14. decembra t. l. na Dunaju. 2008 zadrug iz Češke, Moravske, Šlezije, Sp. Avstrijske, Gornje Avstrijske, Štajerske, Koroške, Tirolske in Predalejske so poslale svoje zastopnike. Za zvezinega predsednika je izvoljen dr. Pavel vitez Störck, zastopnik zadrug na Štajerskem.

Novi vojni minister. Sedanji vojni minister baron Krieghamer je šel v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan feldmaršallajtnant vitez Pitreich, rodом Ljubljčan. Novega ministra hvalijo, da je zelo izobražen, dovteten za nove misli in dobrodušnega občejanja. Za baronom Krieghamerjem se ne bo potočilo mnogo solz. Njegovo protislovansko mišljenje se je pokazalo posebno, ko je dal hudo kaznovati rezerviste pri kontrolnih zborovanjih, ako so se javljali v materinem jeziku. Ker se baron Takoli ni hotel dvobojevati, — dvoboj je po božjih in državnih postavah prepovedan, — in ker je grof Ledohovski odobral zadržanje Takolija, je obadva spodil od vojaštva. Baron Krieghamer se je tudi dolgo branil, da bi potreščine za vojaštvo nakupoval pri kmetih in majhnih obrtnikih. Zdaj je šel ta mož v pokoj, ki si ga je že dolgo zaslužil.

Ruski minister v Avstriji. Dne 28. t. mes. bo prišel ruski minister za zunanje stvari, grof Lamsdorff na Dunaj. Prej se bo še mudil v Sofiji in Belemgradu. Kakor smo že poročali, se bode Lamsdorff posvetoval z našim ministrom Gulohovskim, kako udušiti nemir v Macedoniji. Prihod ruskega ministra na Avstrijsko, je veselo znamenje, da se Rusija in Avstrija vedno bolj bližata v prijateljstvu. Še ni dolgo let, ko so bile med Avstrijo in Rusijo zelo napete razmere in se je na mejo proti Rusiji pošiljal polk za polkom. Takrat so švabski hujskači netili sovraštvo do Rusije, da so se na drugi strani lahko bolj odkrito oduševljevali za zaveznika v Nemčiji. Tlačeni Slovani v Macedoniji se zatekajo sedaj v Bolgarijo, kjer živi že veliko macedonskih beguncev, seveda v veliki bedi. Zato je bolgarsko sobranje dovolilo 55.000 frankov za podporo macedonskim beguncem.

»Ljubi gospod, ali bi hoteli mojo bable naslikati?«

»Prav rad«, je dejal, »ali kje jo imate?«

»E, kje neki bo«, sem rekel, »v mojem žepu že ne, temveč doma za pečjo sedi.«

»Ona mora priti sem.«

»Kaj? Nje niti z desetimi pari volov ne spravimo semkaj.«

»No, če noče priti sem, potem ne morem napraviti slike.«

»A tako«, sem djāl in hotel iti. Pa fotograf mi reče: »Pa se pustite vi fotografirati.«

Malo je res manjkalo, da se nisem dal, ali stvar mi je postala sitna, ko sem vse natanko prevdaril. — Veš, znašli so tudi že take stroje, da lahko tudi skrivnosti fotografirajo, za katere ve samo naše srce. Potem pa pride vse na dan, kaj si že vse v življenju narobe storil — Ako bi na primer tebe, Reza, tako fotografirali.«

»Beži, beži, ti prismoda!« je rekla Reza in se smejala.

»No, no, jaz samo postavim en primer. — Torej če bi tebe tako fotografirali, bi prišlo vse na dan, kolikokrat si možu žgance zabelila s kako drugo mastjo namesto s slanino, in kolikokrat si ga goljufala in pila skrivaj kavo in tako dalje in tako dalje. — No, no, pusti me, da dokončam... Stvar je kočljiva; vsega tega in še hujšega sem se

bal, češ, lump bi tudi moje dobre pa še skrivne lastnosti fotografiral — ker meščani so poredni — in veš, če bi vse moje dobre lastnosti in dobra dela prišla na dan, bi mi ne bilo ljubo, ker v katekizmu stoji, naj ne ve desnica, kaj levica dela. — Zatorej sem zgubil vso korajžo.«

»Pa mi tukaj poskusimo«, meni Šima, »fotografirati znam tudi jaz, in to tako dobro, kakor pravi fotograf v mestu.«

»Ti že ti... v skledi pri žgancih in kislem zelju«, ga zavrne Jaka.

»Če nočeš verjeti«, reče Šima, »pa poskusimo! Imam stroj, stane me sto goldinarjev... seveda znam samo na zunaj fotografirati, ker za fotografiranje znotranjih skrivnosti nimam priprav.«

»Ne, tega ti že nikoli ne verjamem, da bi ti znal slikati«, reče Jaka neverjetno.

»Če ne bom znal, plačam tri litre vina in še par klobas; če pa te bom znal, pa plačáš ti ravno toliko in podoba te ne stane nič — ali velja, Jaka?«

»Velja! — Saj praviš, da me podoba nič ne stane!«

»Niti vinarja!«

Šima gre v čumnato, vzame ogledalo iz okvirja in je vtakne v žep. Nato gre v hlev, vzame svetilko, pa jo ovije v velik moder predpasnik.

V sobi se pa smeji in kričijo vsi vprek, ko vstopi Šima s svojim inštrumentom. — Kravja dekla mora prinesiti škafo vode, Šima pa postavi svoj fotografski aparat, ki je bil z modrim predpasnikom dobro skrit, na dva stola.

Nato postavi Jaka v kot, mu pogladi lepo lase, ga potisne nato na desno, ga vleče nekoliko naprej — mu zravna glavo — »tako tako, sedaj je menda vse dobro.« Potem gre k stroju in ga naravna proti Jaku, potrka na steklu svetilke, odpre in zopet zapre vrata. Potem vzame iz žepa ogledalo in je vtakne pod oviti, modri predpasnik.

»Tako, Jaka, ko bom rekel: ena, dve, tri, moraš mirno sedeti, kakor primrznjen in nekaj zelo lepega si moraš misliti!«

»Nekaj zelo lepega? Na primer tisto, če bo moja babnica šla na božjo pot in tam ostala kaka dva dni... veš, to je zelo lepo.«

»Dobro, sedaj pa pazi in miren bodi!«

Šima vtakne glavo pod predpasnik in šteje: »Ena, dve... tri!« — »Klep!« — pravi po steklu.

»Ga že imam«, se smeje Šima izpod predpasnika ter vzame inštrument s stola in postavi vse skupaj v vodo.

Nato začne ribati in umivati, da mu je kar pot tekla raz čelo. Nakar zavije ogle-dalce v robec.

Predsednik Danev je podpiral ta predlog s tem, da je rekel, da se macedonski beguni nočejo vrniti v Macedonijo, ker se boje turških krutostij. S silo jih izgnati iz Bolgarije, bilo bi, rekel je Danev, nečloveško. Tudi ruski car je daroval za macedonske begune 10.000 rubljev.

Drug napad na belgijskega kralja.

Ko se je pripeljal belgijski kralj Leopold v soboto po noči na bližnji kolodvor svojegrada Lacken in je tam stopil z voza, zaslíšala sta se prav blizu njega dva strela in videli so dva moža, ki sta bežala ter izginila v temi. Orožniki so sicer udrli za njima, pa zastoj, kajti napadalca sta srečno odnesla pete. Kralj ni bil zadet.

Vseslovanska razstava in Nemci.

Kakor javlja ruski «Svjat», so začeli velikomemski listi jako ostro pisati proti vseslovanski razstavi, katero mislijo prirediti l. 1904. v Petrogradu. «Kreuzzeitung» piše, da se bo ob tej priliki slovesno pokazala vseslovanska vzajemnost, in da bodo posebno Čehi porabili to priliko za demonstracije proti Nemcem. Ne čudimo se, da Nemcem ne ugaja ta razstava, in da bodo v svoji mržnji do Slovanov porabili gotovo ves svoj zaklad psovk in sumničenj, da bi jo pred svetom ozloglasili, pa saj vemo, da pes zacvili, če mu stopimo na rep in vseslovanska razstava bo ravno pokazala, da so tudi Slovani kulturen narod, da so se razvili do iste stopinje v vseh strokah, kakor njihovi sosede, in kar je najvažnejše — da ne rabijo nemških kulturonošcev in da stoje trdno na svojih lastnih nogah. Pokazala bo, da se Nemci jako motijo, ako smatrajo Slované za manj vreden narod, za otroka v povojih, ki rabi odgojiteljice Nemce; povedala jim bo, da so nam odveč, in to boli časti in blaga lačne oholeže, zato pač cvilijo. Pripomniti moramo, da so vsi predmeti za to razstavo carine prosti.

Vojska v Venezueli. Angleži in Nemci so bombardirali venezuelanski pristan Puerto Cabello. Povod temu bombardiranju je bil baje to, da so vzeli angleški parnik »Topaze«, ki je dovel premog ondotnim angležkim vojnim ladijam, ter nastop proti moštvu te ladije in angležki zastavi, ki jo je moral sneti poveljnik ladije. Odgovornost za napad proti Venezueli pade pa le na Nemčijo, kakor tudi odgovornost za pogreznjenje venezuelanskih vojnih ladij. V Severnih Zjedinjenih državah se oglašajo odlični in vplivni možje, ki trdijo, da bodo Zjedinjene države slednjič vendar-le morale poseči vmes v obrambo Venezuele, ker ni zaupati Angliji in Nemčiji.

Razne politične novice. Izmed 26 novoimenovanih članov gospodske zbornice jih je 17 Nemcev, 5 Poljakov, 3 Čehi in Boreli, katerega si pripisujejo Italijani in Hrvati. — V moravskem deželnem zboru se je zahvalil glavarjev namestnik dr. Žaček za to čast le v češkem jeziku ter izrekel, da mu je cesar podelil to čast kot zastopniku češkega naroda. — Na Nižjem Avstrijskem so

»Sedaj je gotovo, ali le nekoliko smej pogledati, drugače svetloba sežge podobo, predno je suha.«

In Šima privzdigne malo robec, Jaka pogleda v ogledalo in ostrmi — — Šima pa podoba zopet zakrije.

»Res je, res! Šima pa zna!« vzradosti se Jaka; »in dobro sem zadet, prav dobro, zelo lepo!«

»V štirinajstih dneh dobiš podobo... tudi lepo v okvirju bo«, zatrdi mu Šima.

»No«, vpije radosten Jaka, »potem pa le na mizo klobase in tiste tri litre. Heda! En liter pa še plačam po vrh, ker sem tako presneto dobro naslikan! Zapijmo si eno! Tisto, kako že gre? No bomo že zadeli!

Ko bi Šima ne b'lo,
Tud' podobe ne b'lo;
In vince b' ne teklo,
Nam, tako gladko!

v deželnem zboru začeli krščanski socialci demonstrirati proti deželnemu maršalu Šmolku, ker ni vzel iz njihove stranke, čeprav ima ta veliko večino v deželnem zboru. Ko je maršal pozdravljal poslance, so krščanski socialci vsi obsedeli, ko pa je na to govoril tudi maršalov namestnik, krščanski socialac Strohbach, so mu burno ploskali. — Minist. predsednik je sklical za dne 3. jan. češke in nemške poslance, da se začno posvetovati o spravi.

Dopisi.

Maribor. (Slovenska božičnica.) Družba sv. Cirila in Metoda vzdržuje v Mariboru za slovenske otroke otroški vrtec, ki ga oskrbujejo čč. šolske sestre. Tem otrokom se je priredila v torek, dne 23. t. m. ob pol treh popoldne božičnica, h kateri je prišlo tudi lepo število slovenskega občinstva mariborskega. Otroci so peli, igrali in prednašali jako ljubko. Odlikovali so se Milka Povalej, Pavla Povalej, Fanika Brandl, Milka Tratnik, Pepca Brandl, Mina Viher, Zofka Breznik, Gabrijel Viher, Edko Povalej, Dragotin Tratnik, Lizika Štehar, Angela Kavčič, Milica Markovič, Edi Kovačič, Jona Štepec, Veronika Šrbela. Nazadnje so se razdeljevala darila, kar je seveda mladim Slovincem in Slovenkam povzročilo največ veselja. Za darila so posebno požrtvovalno prispevali mariborski Slovenci in družba sv. Cirila in Metoda.

Studenci pri Mariboru. (Slovinci, na dan!) »Kdo je, ki vstaja čez veke na dan«, vzklikajo nasprotniki. V obraz mu pogledajte, ali se vam ne zdi znan, ali ni to obraz slovenski, obraz junaka, pred katerim se vam je tresti. Slovenci se vzbujajo in vstajajo. Veselo vest, ki je prineslo mariborskim Slovincem in vsem Božično dete in novo leto, je veselo znamenje pomembnega gibanja okoliških Slovencev. Pred pragom mariborskih tevtonov, v Studencih, ustanovilo se je društvo, ki bo zbiralo vse Slovence v svoje okrilje in jim budilo narodno zavest. Dne 4. prosinca l. 1903 priredijo že veselico. Na miloglasne tamburice svirali bodo vuhredski tamburaši, pevali pa mične pesmice pevci in pevke bralnega in pevskega društva »Maribor«. Katoliško izobraževalno društvo v Studencih, strah in trepet vseh nasprotnikov in nemčurjev, se obrača z zaupljivo prošnjo do vseh rodoljubov, do vseh slovensko čutečih src, ter prosi, da bi jo, posebno sedaj iz početka podpirali, kakor največ jim je mogoče. Pred vratmi mariborskih Nemcev in nemčurjev mora prospevati društvo, ono mora buditi narodno zavest v okoliških Slovincih in potem bo tudi mesto Maribor moralo premeniti svoje lice, bode moralo biti slovensko. Če pogledamo v Studencih naše delavstvo, ki so, kolikor jih ni Čehov, sami slovenski sinovi, in če pomislimo, da bodo ti prej ali pozneje zgubljeni za nas, ako jih ne zbudimo k zavednosti, sprevideli bomo takoj velik pomen in veliko korist društva. Delavstvo pridobiti zopet nazaj, zopet ga povrniti v naročje matere Slovenije, to bo delo tega novega društva. Rodoljubi, prosimo vas, darujte nam knjige, podpirajte nas gmotno. Dvakrat da, kdor hitro da, pravi pogovor, ne odlašajte, temveč pošljite nam kmalu kot za novoletno darilce obilo podpore, saj se gre za sveto narodno stvar, da se ne bo naša meja krčila, temveč razširila. Vzamimo krutemu sovražniku podjarmljeno zemljo, rešimo grobove naših pradedov vednemu zaničevanju.

Vi pa delavci, pristopite k društvu v obilnem številu. Ono bo varovalo in zagovarjalo vaše pravice, vaš slovenski jezik. — Svoje shajališče imamo, kjer si bomo lahko brez skrbi potožili drug drugemu svoje križe in težave ter se navduševali za svoj narod.

Upamo, da naša prošnja ne bo glas upjočega v puščavi, temveč bo našla odmev v

vseh slovensko čutečih srcih. V to svrhu se Vam že naprej zahvaljujemo za darove in podporo. Naslov, kamor se naj pošiljajo, je: Katol. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru.

Slovinci od blizu in daleč, dne 4. prosinca pokažite, da seanimate za nas. Posebno mariborske Slovence prosimo, da nam stojijo na strani v ljuti borbi za našo zemljo. Torej na svidenje 4. prosinca 1903 v Studencih!

Sv. Lenart v Slov. gor. (Zagovor.)

Naše bralno društvo ni naročeno na vse-nemško klepetuljo »Marburgerco«, zato je udi bralnega društva ne beremo, pa je tudi ne maramo čitati. A plesnjivi dopisun je že skrbel, da smo tudi mi delavski udi zvedeli, da smo grdobi trn v peti. Ti dopisunče vedi, da se mi delavci jako vzvišene smatramo nad teboj in nad delavci tvojega vsenemškega misljenja. Naš nastop in naše obnašanje je pošteno in dostojno, kar zahteva tudi bralno društvo, ki je izobraževalno, kojega udi smo i mi. Ti blatiš nas in s tem naše pošteno rokodelstvo, pa spomni se na svojega očeta, ki je mogoče tudi bil delavec; jedel je trd in suh kruh krvavih žuljev in delo so mu gotovo dali Slovenci. Pogledaj pa na delavce, ki so tvojih misli! Kakšni so večinoma ti ljudje? Polni surovega nemškega vedenja in istotake omike. Kdo napada nas, če ne ti in tvoji somišljeniki; ti goniš meh in drugi fučkajo. Pomisli le na različne pretepe, ki so jih uprizorili tvoji duševni bratci! Menda si zvedel, zakotni dopisun, o rabuki pri Avblu, ko so delavci nekega narodnjaka takorekoč teptali, ko je odločno branil in zagovarjal slovensko stvar. Taki so tvoji somišljeniki! Dopisuna pa slovenski delavci pozivljemo, naj nam pove čas in kraj, da bi bili tudi mi slovenski delavci napadali koga in ga topli.

Sram te torej bodi, nehvaležni grdn, zaradi tvoje velike nehvaležnosti proti Slovincem, ki so ti velikodušno pripomogli do premoženja, in ki se ti zdaj režejo vsakdanjega kruha. Li bi ti popustil polomljeni »foršuskasi« obresti in 25%? — gotovo ne, ker si najbrž že pred polomom vzdignil svoje novce. — Pomagaj zdaj kruljevemu nemštvu na noge in ne berači več kot Nemec tako poniževalno in sramotno pri Slovincih, katere po capinsko psuješ. A osveta se že bliža in bo občutljivo potipala tebe in tvoje privržence.

Ptuj. (Raznoterosti.) Pri volitvi v odbor trgovskih pomočnikov so letos še zmagali nemški in nemškutarski pomočniki. Toda slovenski pomočniki ne bodo mirovali, dokler ne zmagajo. — V dvorani, čez katero imajo razpolagati ptujski mestni očetje, bodo na Štefanovo luterani zopet imeli svoje cerkveno opravilo. — Komaj 13 let starega pekarskega učenca Janeza Sagoršeka, doma iz Borovec, so izročili tukajšnjem c. kr. sodišču, ker je pomočniku iz kovčka ukradel bankovec za 10 K. Denar je porabil mladi tatič za vožnjo v Gradec in nazaj. — Divjega lovca Franca Berlak, posestniškega sina, so prijeli v Ptuj, ker je 6 ukradenih zajcev prinesel prodajat. Izročili so ga c. kr. sodišču. — V tukajšnji pekarni mojstra g. Fürthnerja bi se kmalu dogodila nesreča. Pomočniki in učenci so brez vednosti mojstra nesli iz peči še žareče oglje v svojo spalnico. Ko so se opravliali spat, odstranili so posodo za premog iz spalnice in sli k počitku. Razvijajoči plini bi gotovo zadušili vse, ako se ne bi jeden prebudil in odprl duri in okna. Ko je vse svoje tovariše zbudil, so bežali na prosto, kjer so vsi zmučeni popadali na tla. Sveži zrak jih je pa kmalu spravil k zavesti.

Šmartin na Paki. (Še enkrat dr. Mayer.) G. dr. Mayer, advokat v Šoštanju, je bil zaradi dopisa v št. 49. našega lista nejevoljen in nam je pošiljal v različnih oblikah pojasnila, da jih objavimo. Ker isti dopis samoumevno ni potekel iz našega peresa, odposlali smo vse doposlane spise dr. Mayerjeve svojemu dopisniku, da nam stvar razjasni in da damo potem tudi g. dr.

Mayerju zadoščenje, ako mu je delal dopis res krivico. Dobili smo sedaj od svojega dopisnika sledeče poročilo:

»Na Martinovo nedeljo je slovensko-nemška liberalna zveza zbobnala neki shod, katerega so se udeležili Nemci, renegati in nekaj — to je istina — tudi narodnih kmetov, ki pa čudne zveze niso takoj spoznali! Kdo je govoril na shodu? Dr. Mayer. Kdo je prišel vkljub slabemu vremenu dne 17. novembra iz Šoštanja na Pako na volišče, čeravno ni imel volilne pravice? Dr. Mayer. Kdo se je prav pridno gibal ob času volitev med našimi nasprotniki? Dr. Mayer. Kdo se je vozil v kočiji, katero je nemški baron dal na razpolago, da so dovažali one može, kateri bi se sicer zdržali volitve? Dr. Mayer. Kdo je šel skoraj zadnji iz volišča? Zopet dr. Mayer.

To so torej gola dejstva. Resnica ostane pribita in se ne da ovreči z nobeno izjavo. Tudi Pirtošekovo obžalovanje v zadnji »Domovini« ne spremeni ničesar na stvari. Žalostno resnico more ublažiti dr. Mayer sam, ako javno obžaluje svoje neprevidno ravnanje. Potem bo vse pozabljeno. Inači pa bodo še dedeci svojim vnukom pripovedovali: Kako je nemški baron vpregel v svoj jarem slovenskega advokata in ž njim oral — slovensko ledino.

G. dr. Mayer sedaj menda ne bo več želel pojasniti, stvar je dovolj pojasnjena. Šoštanski advokat torej niti ni volilec v Šmartnu, nima tamkaj nobenih »lokalnih« interesov, a vkljub temu se je vtikal v ondotne razmere. Sedaj pa bi mu naj mi naenkrat verjeli, da je bil cel boj pri občinskih volitvah le »lokalnega« pomena!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši deželni poslanci so imeli dne 19. t. m. v Narodnem domu v Mariboru shod, na katerem so se posvetovali, kako jim postopati zaradi bližajočega deželnozbornskega zasedanja. Njihovi sklepi so ostali tajni. Le naslednji sklep so razglasili: Slovenski deželni poslanci štajerski pozdravljajo poskus sprave med Čehi in Nemci, katera naj bi omogočila mirno skupno življenje sosednih narodov v državi. Zahtevamo pa tudi, da se istotako v južnih avstrijskih pokrajinah storijo enaki koraki v svrhu izvedenja popolne enakopravnosti slovenskega naroda. Zaradi tega protestujemo z vso odločnostjo proti izjavi nemško narodne stranke na Štajerskem, s katero ista odklanja opet vsako spravo s slovenskim narodom.

Iz pošte. V Št. Janžu na Peči se je postavil 10. t. m. poštni nabiralnik ter bode poštni pot vsak dan nosil pošto iz Velenja. — S 1. januarjem 1903 se nastavi na pošti v Petrovčah pismonoša za Drabičjovas, Drešje, Arjavas, Sv. Križ, Liboje, Dagoše in Kasaze; odteh dobijo Drešje, Dagoše in Liboje poštni nabiralnik.

Dijaški dom v Celju. Z veliko vnemo so se odzvali slovenski rodoljubi iz vseh krajev pozivu celjskih Slovencev in so marljivo pošiljali dospevke za »Dijaški dom« v Celju. Toda prvo navdušenje že pojema. Ali bo kmalo popolnoma zamrlo? Ne, to ne sme! Delujmo in žrtvuimo, dokler se ne uresniči naša misel in bo stal lep »Dijaški dom« v Celju. Slovenskih dijakov v Celju je vedno več, in tako čutimo tudi njega potrebo vedno bolj. Slovenci, rojaki, spominjajte se tudi vnaprej ob veselih in žalostnih prilikah »Dijaškega doma«! Slovenski denarni zavodi,

okrajni zastopi in zlasti tudi ve, kmečke občine, ne pozabljajte »Dijaškega doma«, saj zlasti za Vaše sinove se bo zidal!

Duhovita jungovska šala. Kakor poroča g. Janez Tomažič, nadučitelj v Tinjah, poslalo mu je slovenjebistriško učiteljsko društvo dne 4. decembra 2 K 40 h podpore, ne da bi bil za njo prosil. Slovenjebistriško učiteljsko društvo ne mara g. Tomažiča, ker se ta ne boji pokazati pred svetom svojega katoliškega mišljenja. Razven tega so mu jungovci gorki, ker ni hotel pritrčiti neki peticiji, naj visoki c. kr. deželni šolski svet prekliče disciplinarne kazni, katere je bil prisiljen naložiti par nemškim prevročekrvnim kolovodjem liberalnih jungovcev.

Okrajni zastop Maribor bo imel dne 30. decembra sejo. Zadnja seja je bila 5. maja. Volili se bodo pregledovalci za račun l. 1902. Zastopu je došlo poročilo, da mora plačati 10 % za uravnavo Drave; to znaša 2437 K. Odbor za zgradbo železnice Maribor—Zeleni Travniki prosi pri okrajnem zastopu podpore. Ker je skoraj gotovo, da se železnica ne bo splačevala, je vsaka podpora nepotrebna. Občina Kumen prosi, da si sme najeti posojila 7000 K, ki jih mora plačati za novo šolo v Št. Lovrencu nad Mariborom. Mariborsko dirkalsko društvo prosi za podporo. Naredil se bo tudi proračun za l. 1903.

Mariborske novice. V sredo, dne 24. decembra, so se začele na šolah božične počitnice. Dijaki so večinoma odpotovali na svoje domove. — Te dni je bilo izvanredno mnogo ljudi iz dežele v mestu, ki so nakupovali za božične praznike. — Dne 21. decembra je bil občni zbor mariborske Čitalnice. Predsednikom je v drugič izvoljen odvetnik dr. Franjo Rosina. Drugi odborniki so ostali po večini kakor dosedaj. — Dne 19. t. m. so bili slovenski deželni poslanci zbrani v Narodnem domu. O njih posvetovanju poročamo na drugem mestu. Bili so tokrat, kar je nenavadno, vsi brez izjeme navzoči. — Nemci dobijo novega odvetnika, mladega dr. Orosela, ki je doslej imel pisarno skupno z dr. Feldbacherjem. — V petek je velik avtomobil vlekkel po graškem predmestju vagon z 10.000 kg. Avtomobil je skušnjo dobro prestal. — Dne 28. decembra se bodo v Čitalnici razprodajali časniki. — Dne 21. t. m. je imelo katoliško delavsko društvo božičnico. Na dnevnem redu so bile žive podobe in prednašanja. Otroci so bili bogato obdarjeni. O božičnici slovenskega otroškega vrteca poročamo med dopisi. — V zaporu je umrl 46letni delavec Karol Hacker. Njegov pregovor je bil: »Naj jem kar hočem, delo mi pač ne diši«. Ker se je po teh besedah tudi ravnal, je prišel večkrat s policijo in sodnijo v dotiko. V nedeljo ga je našel policaj v veži neke hiše in ker je mislil, da je zopet pijan, ga je dal prepeljati v zapor. Toda tokrat je bil Hacker zelo bolan, in predno je prišel poklicani zdravnik, izdihnil je svojo dušo. — Vtihotopil se je v nemško hranilnico brezposelni trgovski pomočnik Matija Furlan, rojen l. 1869 v Bovecu na Primorskem. Pri zapiranju ga je zapazil uradnik, Furlan je zbežal, toda policija ga je kmalu vjela. — V soboto je kupovala 16letna Antonija Vnuk od Sv. Marjete v trgovini g. Pirchana. Pri tej priložnosti pa so se ji dopadle nekatere nogavice, katere je hotela skrivaj vzeti. Nesreča je hotela, da je to nekdo opazil in morala je v luknjo.

Sv. Peter pri Mariboru nima svoje pošte, ampak pošta za Sv. Peter je v Mariboru. Že letos začetkoma leta so prosili za lastno pošto, a še dosedaj je niso dobili. Pošta pri Sv. Petru bi bila zelo potrebna!

V Št. Ilju pri Mariboru se je pokazal v nedeljo dopoldne stekel pes, ki je več oseb vgriznil. Psa so kmalo ustrelili. Ranjene osebe je takoj zdravnik preiskal.

Deželna trsnica pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici se dela deželna trsnica, kjer se bodo vzgajale trte primerne za Slovenske gorice.

Narodno gospodarsko slovstvo. »Gospodarska zveza« je izdala ravnokar »Letopis« za l. 1901. Sestavil Vekoslav Pelc, revizor »Gospodarske zveze«. Toda knjiga ponuja več, kakor bi pričakovali samo po naslovu. Podaje nam pregled čez vse združništvo na Slovenskem in se ne omejuje samo na zadrage, ki so pod okriljem »Gospodarske zveze«. Enakega dela še dosedaj nimamo. Knjiga ne prinaša praznih besed kakor drugi letopisi, ampak govori s številkami. Nekaj novega je tudi »Zemljevid o združni organizaciji slovenski na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem.« Že zaradi tega zemljevida nasvetujemo, da si zadrage nabavijo knjigo. Tudi oni, ki se pečajo z narodno gospodarsko znanostjo ne bodo mogli knjige pogrešati.

Slovenjgradec. Tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu je pridelen kot konceptni praktikant g. dr. F. Hofmann.

Na Blanci pri Rajhenburgu bodo dne 29. dec. občinske volitve. Pridite občani istega dne ob 8. uri zjutraj vsi na volišče!

Ogenj. V hiši št. 42 v Juršincih je likal mizar za umrlega posestnika Jožefa Tuh 15. t. m. krsto. Po neprevidnosti so se vneli ostružki in naenkrat je bilo vse v plamenu. Domači so srečno pogasili ogenj, tako, da je samo gospodarsko poslopje močno poškodovano, katero pa je bilo zavarovano. — V nedeljo, dne 14. t. m. je zgorela hiša, gospodarsko poslopje, kolarnica in klet posestnika Antona Stoper v Šmicbergu št. 27, okraj Slov. Bistrica. Ogenj je najbrž na ta način nastal, da se je premočno kurilo, vsled česar se je užgal dimnik. Ponesrečencu je zgorelo vse: živež, obleka, pohištvo, orodje, rešili so si samo golo življenje. Ker znaša zavarovalnina samo 400 K, škoda se pa ceni na 1000 K, nahajajo se ljudje zdaj v hudi zimi v največji revščini.

Sv. Peter pod Gorami. Okrajni zdravnik v Št. Petru pod Gorami, dr. Mirko Crkvenac, rodom iz Slavonije, namerava se vrniti v domovino in se nastaniti v Valpavu. Z dr. Crkvenacem odhaja od nas jako prijubljen zdravnik.

Celjske novice. Na Bismarkovem prostoru v Celju se je dogodila v torek sledeča nesreča: Sin veleposestnika Ješovnika je prišel z večimi šolskimi tovariši, kar pridirja fjakar, ki je hotel še doseči vlak. Kočijaž je vkljub klicem podil konje in voz je pograbil dečka, ga vrgel na tla in kolesa so šla fantu čez roke in bedro. K sreči deček ni prehudo ranjen. — Slovensko obrtno in trgovsko društvo v Celju ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 27. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Z ozirom na važne točke dnevnega reda, posebno posvetovanje o načinu uspešne reklame za slov. trgovce in obrtnike, je upati, da se ga udeleže vsi udje in prijatelji tega društva.

Sv. Jurij ob juž. žel. Posestnika Andreja Kralj v Šibeniku je pograbilo kolo v mlinu in ga blizu petdesetkrat zagnalo okrog. Težko ranjenega so pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer mu bodo morali več udov odrezati.

Ogenj. V pondeljek, dne 15. t. m., je zgorela viničarija posestnika in ptujskega fotografa Janeza Winkler v Slatini, župnije Sv. Barbara v Halozah. Hišno poslopje kakor tudi preša je pogorelo do tal. Kdo je zažgal, se še ni dognalo. Posestnik je bil zavarovan za majhno svoto.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 15 K 80 v, rži 13 K 80 v, ječmena 13 K 40 v, ovsa 14 K 40 v, koruze 15 K 80 v, prosa 15 K 20 v, ajde 16 K 40 v, fižole 24 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 85 v, rži 8 K 20 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K 75 v, ovsa 6 K 95 v, fižole 14 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 30 do 36 v, orehov 40—48 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česno 50 do 56 v, 1 jajce 8 v, 1 kg sira 30 do

64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1-liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 48 v.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem mes. prosinca 1903. Glemsteten 25., Artiče 25., Dobova 31., Kapela pri Brežicah 17., Sv. Jurij ob j. ž. 2., Petrovče 17., Teharje 21., Mozirje 22., Sv. Peter v Gornji Radgoni 17., Buče 20., Sv. Filip v Veračah 14., Koprivnica 25., Planina 11., Sv. Lenart v Slov. gor. 20., Sv. Mohor 20., Rajhenburg 29., Studenice 25., Slovenjgradec 25., Smarje 12., Sv. Jurij pod Taborom 29.

Cerkvene stvari.

V Čadramu se je te dni spravilo pod streho novo župnišče, ki se je začelo letos meseca rožnika zidati tik nove cerkve.

Društvena poročila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Slovenci! Družba sv. Cirila in Metoda, katera oskrbuje in brani naš mali narod, da nam ne pokradejo naši sovražniki še tega, kar nam je ostalo, se obrača s prošnjo do vseh vrlih slovenskih src, da ji pomagata iz zadrege. — Družba ima stroškov in to vsak mesec povprečno 2600 K; kje pa naj vzame dohodkov, ker smo postali vsi malomarni. Poglejmo Čehe naše brate. Pri njih velja pravilo, da tudi iz novčičev rasto tisočaki. Posnemajmo je tudi mi Slovenci. Vsak Mohorjan naj da vsaj en krajcar in nabralo se bo veliko in pri vas, ali se bo kaj poznalo? Koliko krajcarjev vam gre v dim, iz česar ni nobene koristi. Kadimo vsak dan za 1 krajcar manj tobaka in naši prelepi družbi sv. Cirila in Metoda bode pomagalo. In za to vašo malo žrtev, blagorvali vas bodo oni slovenski otroci, katere so vaši krajcarji rešili iz sužnosti nemškega zmaja. S temi krajcarji, ki se bodo nabrali v veliko svoto, podpiralo se bo naše slovensko šolstvo. Na delo tedaj, ne strašite se žrtev, saj žrtvovanje za mili dom, za rešitev slovenske dece navdaja lahko s ponosom vsakega Slovenca. Otroci ob mejah, katerim preti zver potujčevanja, se obračajo do vas z nemo prošnjo, do vaših mehkih src — nadomestite jim, nadomestite tej blagi družbi še te dneve, kot božično darilce, pomanjkljivi tisočak. In novo leto izišlo bo veselejše in krasnejše. Vsak, ki bo kaj žrtvoval, bo lahko ponosno povdarjal čes: tudi jaz rešujem slovensko dečo potujčevanja. In ta zavest je sladka v borbi za domovino!

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali p. n. dobrotniki in dobrotnice: Markošek, korni vikar 5 K, Trtinek, župnik 3 K, Kramaršič, kaplan 20 K, Hrastelj, župn. 10 K, okr. odbor Brežice 30 K. F. I. od Sv. Benedikta 2 K, gospa Pahernik 10 K, Pečnik, žup. v Podgorju 4 K, Janžekovič V., kaplan 3 K, Gaberc Simon, župnik 20 K, Koprivšek, profesor 10 K, Ormoška posojilnica 50 K, gospa Čeh, nadučit. soproga 2 K, Černušek, župn. 3 K, Vučič, kaplan v Regersburgu 5 K, gospa dr. Rosina in dr. Glaser kot preostanek zbirke za božičnico otrošk. vrtca 70 K, Posojilnica v Št. Lenartu v Slov. gor. 50 K, gospa Helena Thaler 3 K, M. Roškar, kaplan 2 K. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam dijaške kuhinje se zahvaljujemo v imenu dijakov najprisrčnejše ter jim kličemo: Stotero Bog povrni! Želimo tudi veselo in srečno novo leto! Ker se oglašava vedno več podpore potrebnih dijakov, prosimo vse dosežanje dobrotnike in dobrotnice, da tudi v prihodnjem letu kolikor mogoče darujejo, karkoli jim je mogoče. Sprejemajo se tudi živila kakor krompir, moka, fižol in drugo.

Na Štefanovo v Ruše! To je stara pravica vrlo narodnih Rušanov, da prirede na Štefanovo veselico. Tako bo tudi letos. Veselica se vrši v gostilni g. Novaka. Na vsporedu je burka »Dva gospoda pa jeden

sluga« in petje. Kakor slišimo, bo občina dala zaradi slovenskih gostov, ki pridejo na to veselico, narediti slovenske občinske deske in kažipote. Slovenci iz Maribora in cele dravske doline, pojdemo na Štefanovo v Ruše!

V Št. Lovrencu nad Mariborom bode v nedeljo, dne 11. prosinca 1903 veselica, katero priredi »ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda« in »kmetsk. bralnega društva« v gostilni »Pri jelenu«. Na sporedu je petje, igra »Nemški ne znajo« in slavnostni govor. Začetek ob 5. uri pop.

Katol. polit. društvo »Sloga« v Čadramu bo imelo dne 28. decem. popoldne občni zbor zaradi naročila časnikov za 1903.

Sv. Pavel pri Preboldu. V nedeljo po božiču ima »katol. izobraž. društvo« svoj občni zbor v gostilni pri Jožefu Marinc-u v Št. Pavlu z običajnim vsporedom. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Božičnica pri Kapeli. Božičnica s petjem, živimi slikami in deklamacijami bode dne 26. t. m., na Štefanovo, po večernicah v V. razredu tukajšnje šole. Vstopnina 20 h, čisti dobiček se porabi za knjige ubogim učencem in za mladinsko knjižnico. Prijatelji šolske mladine, domači in sosedje ter stariši, pridite v prav obilnem številu!

Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Taboru imelo bo svoj letni občni zbor v soboto, dne 27. decembra dopoldne ob poldevetih v društveni sobi. Pri občnem zboru šlo se bo zato, ali še naj ostane bralno društvo s svojimi zastarelimi pravili ali se pa naj izpremeni v »katoliško slovensko izobraževalno društvo«. Razpravljalo se bo pa pred vsem o tem, kako bi se društvu vdihnilo novo življenje zlasti z ustanovitvijo mladeniške in dekliske zveze oziroma s pristopom mladeniške in dekliske družbe. Z ozirom na važnost tega zborovanja pričakuje se obilno udeležbo posebno od strani zavednih mladeničev. Dober nasvet vsakega uda se bo po možnosti upošteval. Med zborovanjem igrali bodo tamburaši mladeniške družbe. K obilni udeležbi velevažnega zborovanja vabi odbor.

Iz drugih krajev.

Družina Humbert — zaprta. Družina Humbert, ki je v Parizu ogoljufala ljudi za 60 milijonov frankov in katero so že več mesecev iskali, so prijeli te dni v Madridu.

Nova repatica se baje bliža zemlji. Zvezdoslovci so preračunali, da preleti vsak dan 2 milijona kilometrov. 19. t. m. je bila oddaljena od zemlje 121 milijonov milj, 31. t. m. bode samo 106 milijonov milj.

V postelji zgorel. V Baden na Spod. Avstrijskem se je ulegel neki hlapec z gorečo smodko v ustih v posteljo ter zaspal. Postelja se je užgala ter se je hlapec v dimu zadušil in zgorel.

General, ki pozna svoje ljudi. Znano je, kako postopajo podčastniki z vojaškimi novinci pri izvežbanju. Srbé jih namreč prsti in njih roke padajo prerado po glavah in hrbtovih novincev. General Lindequist, zapovednik 11. nemškega vojnega kora je izdal zaradi tega povelje, da morajo podčastniki pri izvežbanju novincev biti od njih oddaljeni najmanj tri korake. To pa zaradi tega, da njih pesti in puškina kopita ne morejo seči do glave in hrbtov novincev.

Najnovejša bolezen. O novi bolezni se poroča iz Amerike: Bolnik zaspi. Nihče ga ne more prebuditi. Spanje traja nad trideset dni, v katerem času se bolnik popolnoma postara. Iz mladeniča postane starec s starimi, globokimi gubami in belimi lasmi. Na to umre vsled oslabelosti.

Severni in južni Nemci. V neki badenski gostilni je sedela družba severnih in južnih Nemcev ter se razgovarjali o svojstvih in prednostih severnega in južnega nemškega plemena. Severni Nemci so se hrabili s svojo gibčnostjo, dočim so južni Nemci neokorni. Tedaj se oglasi znani ljudski pisatelj župnik

Hansjakob. »To je res, gibčni ste. Preden mi Južnonemci rečemo enkrat »globasa«, ste jo vi severni bratje že davno snedli.«

Zadnji pozdrav. Pri zadnji povodnji na Francoskem porušila je voda tudi poslopje očetu več otrok. Pri tej nesreči mu je zdrobilo obe nogi do kolen. Obvisel je z rokama, klicaje na pomoč, na oknu. Jokajoča se mu bliža žena v čolnu, da bi ga rešila. Toda predno se reva to posreči, omahne mož z okna in se utopi. Zapustile so ga moči. In kaj je zaklical mož ženi v slovo? »Z Bogom, Marija! skrbi, da mi otroke dobro vzgojiš!« Reveža ni nič tako skrbelo, kakor dobra vzgoja otrok, dobro vedoč, da le ta napravi iz otrok poštene in pametne ljudi.

Kako je Mark Twain zaslužil svoj prvi denar. O tem je slavni ameriški šaljivec naslednje pripovedoval: »V šoli sem bil kaznovan. Kazen je bila — palica ali pa 5 dolarjev. Kdor se je pregrešil in ni plačal 5 dolarjev v šolsko blagajno, dobil je javno udarce s palico. Jokajoč sem povedal svojemu očetu, da bom v šoli natepen, ako ne prinesem 5 dolarjev. Oče me je ozmerjal in mi dal 5 dolarjev, ker ni hotel, da bi bil njegov sin sramotno natepen pred součenci. Jaz pa sem — dejal je Mark Twain — spraval 5 dolarjev in pustil sem se v šoli pretepsti. Tako sem zaslužil svoj prvi denar.«

Pač res! Neki slavni zdravnik je rekel v neki družbi: »Zoperno je, kadar morajo ljudje kašljati, ko jim kaj nepravlega pride v grlo; ako bi pa morali tudi tedaj kašljati, ko jim kaj nepravlega gre iz grla, bi kašlja ne bilo ne konca ne kraja.«

Srečen tat. Blagajnik državne železnice v Lembergu, vitez Ticzynski, ki je poneveril 6800 K in potem brez sledu izginil, je pisal iz Monakova ravnateljstvu železnice, da je priigral 70.000 kron. Istočasno je tudi poslal železnici 7000 kron nazaj; torej 200 kron več kakor je vzel.

Sreča v nesreči. Zavoljo beračenja je bil pred kratkim aretiran v Londonu 40 letni natak William Buxton. Ko je prišel pred sodnika, ga ta vpraša, ako ni bil svoj čas pri nekem Rondelu v službi. Ko mu natakar to potrdi, pokaže mu sodnik časopis, v katerem je stalo, da je zapustil Rondel svojemu nekdanjemu slugi Williamu Buxton 40.000 mark. Sodnik je zatoženca takoj izpustil. Seveda mu je moral prej obljubiti, da ne bode nikdar več beračil.

Zemlja se udara. Iz Barcelone na Spanskem je došlo brzozjavno poročilo, da se je pri Bregu udrla zemlja v obsežnosti štirih kvadratnih kilometrov. Več hiš je izginilo v odprtini. Prebivalci prestrašeni bežijo.

Sultanovi strahovi. Na dan velikega mohamedanskega praznika, Ramazana, mora sultan iti v Štambul moliti prerokov plašč. Ko se je letos bližal ta dan, je bil sultan v groznih skrbih za svoje življenje. Tri dni pred praznikom so spravili vse količkaj sumljive osebe, med njimi tudi več višjih častnikov na posebni parnik ter odjadrali z njimi neznano kam. Drugi dan je policija izpraznila na celi poti, koder se je vozil sultan, vse kavarne in trgovine ter jih zaprla. Še celo brzozjavne žice so morali odstraniti. In še je »vladar vseh vernih« trepetal na celem životu, ko se je vozil tretji dan v mošejo.

Bolnik zgorel v peči. V graški bolnici je ušel po noči neki blazni delavec ter se skril na hodniku v peč. Zjutraj so sluge peč zakurili, a niso zapazili v obširni peči skritega bolnika. Skoro na to je planil bolnik iz peči in strahovito ožgan nezavesten obležal. Tekom dneva je revež umrl!

Kaznovani bahač. Ko je ruski car Peter Veliki nekoč v Dancigu poleg mestnega župana sedeč prisostvoval službi božji in se je od daleč oglašil zvonček na cerkveni mošnjici, segel je župan v žep in položil cekin pred se. Car pa je položil dva; župan, to videč, tri, car Peter šest in tako je tekmovalje naraščalo, dokler ni pred vsakim čeden kupček cekinov in žepi bili izpraznjeni.

In že se je približal mož z mošnjo, seveda najprvo velerodnemu gospodu županu, ki je ves denar vrgel v mošnjo. Ko je za njim prišel na vrsto car Peter, položil je v mošnjo samo jeden zlat in ostale novce zopet spravil v žep.

Redka starost. Kakor javljajo iz Serajeva, je v Rakovoj nozi blizu Serajeva umrl minoli mesec kmet Salih Sustahija v 111. letu svoje dobe. Umrl je na vodenici. Še te spomladi je bil popolnoma zdrav in je opravljal vsa dela na polju. Pravijo, da je živel jako redno, da ni nikdar pil alkoholnih pijač in tudi ne kadil.

Najdenec s 7000 rubljev. Pri vratih zdravnika Golovševa v Moskvi je pozvonilo, a ko je odprl, ni videl nikogar. Šele potem je zazrl na pragu čedno košaro, v kateri je ležalo skrbno shranjeno novorojeno dete. Zdravnik je vzel košaro v svoje stanovanje. V isti čas pa je bil slučajno pri njem v obiskih veleposestnik knez Sahovskoj, ki se je izjavil pripravljenega, vzeti k sebi to, na čuden način v hišo prišlo dete. Ko pa je dvignil novorojenčka iz košare, našli so pod njim ovvoj s 7000 rublji.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Sploh pa ni fosforova kislina v Tomaževi moki tako razstopna kakor v superfosfatu, namreč že kar y vodi temveč jo zamorejo šele koreninice razstopiti in sprejemati. Zato se mora Tomaževa moka še bolj z zemljo zmešati, mora se je pa tudi mnogo več vzeti nego superfosfatov in sicer se računi po dvakrat toliko.

Za slučaj, če se hoče za več let gnojiti, je pa Tomasova moka ugodnejša, ker je cenejša. Tomasova moka ima tudi precej apna. Zato se je najbrže tudi obnesla na zemljah, kjer niso superfosfati storili in sicer posebno na takih zemljah, katerim od narave apna primanjkuje. Tomasova moka je zlasti koristna na lahkih, posebno šotnih, močvirnih zemljah.

Druga gnojila, ki se odlikujejo sosebno s fosforovo kislino, pa ne pridejo pri nas prav v poštev, zadovoljimo se torej z navedenimi.

3. Umetna gnojila, ki imajo kalij.

Kalij se nahaja v precejšnji množini v pepelu, dasiravno ni kalij izključna rastlinska snov v pepelu. Naravno! Saj je vendar pepel ostanek neizgorljivih snovi pri sežiganju lesa ali sploh rastlin. Ker ima pepel razmeroma mnogo kalija, velja večinoma kot kalijevo gnojilo. V kupčiji pa kalijeve soli največjo vlogo igrajo kot stasfurtske kalijeve soli. Poleg Stasfurta se namreč v rudnikih pridobivajo. Najvažnejša med temi solmi sta kajnit in karnalit. Kajnit je belkasta, zelo lahko razstopna sol, ki zelo močno vlago na sebe vleče, potem se pa strdi. Je kakor kuhinjska sol. Da se ne strdi, naj kmetovalec pač pazi, naj ga lepo na suhem hrani ali pa zmeša s prahom od šote. Po 2 kg tega šotnega prahu zadostuje za 100 kg kajnita. Potem se da kajnit bolje trositi. Kalija ima kajnit okoli 12% in sicer v spojinu z žvepleno kislino kot žveplenokisli kalij. Poleg tega ima še drugih med drugim tudi kuhinjske soli.

Karnalit je po svojih lastnostih prejšnjemu podoben, pač je pa v njem kalij vezan na klor kot klorkali in sicer ga je v tem okoli 9%.

To so surove kalijeve soli, ki pridejo kot take v trgovino.

Z večkratnim pretopljevanjem ter prekrizalovanjem se pa te soli čistijo in bolj kon-

centrirane napravijo, tako, da imajo več odstotkov kalija. Tako ga ima žveplenokisli kalij po 42% in več. Te zgoščene kalijeve soli pridejo pri primerni ceni od 1 kg kalija zlasti pri daljni vožnji v poštev, ker jih je namreč $\frac{1}{4}$ kake druge manj zgoščene soli dovolj. Nekateri priporočajo tudi za sadonosnike in vinograde bolj zgoščen šveplenokisli kalij nego kajnit, češ, da se po kajnit s časom odveč rastlinam škodljive kuhinjske soli nabere. V istini pa se ni tega bati, zlasti v lahko prodornih zemljah ne.

Kalijeve soli najbolj vplivajo v zemljah, ki imajo manj kalija, tako posebno na lahkih n. pr. peščenih pa tudi šotnatih tleh. Na težkih zemljah se navadno manj obnesejo. Za vspeh je pa treba tudi apno v zemlji.

(Dalje.)

Listnica uredništva. Koprivnica: Mi ne razumemo dopisa, ker ne vemo, kdo je ona „učena oseba“ in kaj ima z vinskimi kupčevanjem opraviti. Razložite nam vse to. Če pa v onih besedah komu kaj očitata, morate nam za svoje trditve podati tudi dokaz s pričami. — Jarenina: Hvalvredno je, da ste tako hvaležni. A po našem mnenju bo boljše, ako se osebo zahvalite pri dotičnikih. — Dopisniku z Blance: Ker se v dopisu, četudi ne naravnost, napadajo druge osebe, za to nam je treba natančnih podatkov. Teh si nismo mogli oskrbeti, ker ste nam dopis prepozno poslali, vsled tega tudi dopisa nismo mogli sprejeti.

Loterijske številke

Gradec 20. decembra: 8, 75, 11, 23, 39.

Dunaj 20. decembra: 53, 64, 26, 89, 57.

Društvena naznanila.

- Dne 26. decembra: »Katol. bral. društva na Polzeli« občni zbor in volitev novega odbora. Začetek ob polu 3. uri popol.
- » » » »Bral. društvu pri Sv. Rupertu v Slov. gor.« občni zbor in božična veselica v prostorih stare šole. Začetek ob 3. uri popol.
- » » » »Podružn. družbe sv. Cirila in Metoda v Konjicah« redni občni zbor v Čitalnici ob 8. uri zvečer.
- » 26. in 28. dec.: »Bral. društva v Hajdini pri Ptuj« predstava »Lurška pastarica« ob 3. uri popoldne v šoli.
- Dne 28. decembra: »Posojilne knjižnice na Frankolovem« občni zbor v društv. pisarni. Začetek popol. po večernicah.
- » » » »Bral. društva na Gomilskem« občni zbor v šol. poslopju. Začetek ob 3. uri popol.

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkrat. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

V najem se da.

Trgovino z mešanim blagom in stitno z žganjetočom ter prodajo tobaka, 10 minut od farne cerkve in pol ure od železniške postaje, se da v najem. Jožef Pirš, Sv. Jernej, pošta Sv. Duh-Loče. 547 2—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod »1.798« Gradec, poste restante. 235

Učenca sprejme ključavničarski mojster Matija Hočevnar na Ragoznici pri Ptuj. 546 2—1

Cerkovnik in orglavec, samskega stanu, se sprejme s 1. prosincem 1903. Za organista plačujejo farani okoli 120 K na leto. Natančneje se zve pri kn.-škof. župnijskem uradu Sv. Maria Brezno-Fresen. 552 2—1

Proda se.

Šivalni stroj Singer, dobro ohranjen, se po ceni proda. Jožef Verdnik, Spod. Novavavas, pošta Slov. Bistrica.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA

Št. Ulrih, Gröden, Tirolsko.

Slovenska delavnica

za vsa **cerkvena dela**, od preč. gg. duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje: **svetnikov, oltarjev, prižnic, križevih potov** rezljanih (reljef) in na platno slikane v vsakem slogu in po močnejši **nizki ceni**. **Betlehemske jaslice** s 15. rezljanimi podobami in 16. živali od 15 kron naprej. Umetno izdelane **lurdske votline** itd. — Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za oltarje originalne načrte. **Za vsako slovensko naročilo** čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano **božje razpelo z astonj.**

Za cenjena naročila prosi udani

525 12—4

Konrad Skaza.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za **vizitnice, pisma, cenike s podobami** itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Zgubilo se je:

v kupeju I. razreda Maribor-Trst ali pa v sanjkih Poljčane-Podčetrtek 1 **briljantna broža**, 1 **venecijanska verižica** in različna druga **lepotičja** kakor tudi **denar**. Vračitelj ali ovdatelj dobi veliko darilo. — Odda se naj v Mariboru, Parkstr. 22 ali pa grajščina Miljana, pošta Desenec, Hrvaško. 554 1—1

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Strežnik

se sprejme ob novem letu pri oo. minoritih v Ptuj. 549 3—1

Oskrbnik,

oženjen, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ki je dovršil deželno sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru leta 1889, je izvežban v vseh strokah kmetijstva, v sadje-, vino- in živinoreji, v gozdarstvu in mlekarstvu, kakor tudi v gojit trtnice in v vlagi in napredovanju novih vinogradov, ima prav dobra spričevala, **želi ob novem letu v službo stopiti.** Žena je dobra gospodinja kakor tudi kuharica. — Ponudbe naj se pošljejo pod N. C. poste restante Zgornja Št. Kungota pri Mariboru. 550 2—1

Vizitnice

vsakojake vrste kuverte

☛ s firmo ☛

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Naznanilo.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju ameriških trt tudi v letu 1903 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in 4. na deželni centralni trtni šoli v Sp. Pobrežju pri Ptuj.

Ti tečaji trajajo od 15. febr. do 1. dec. 1903.

Leta 1903. se bode sprejelo: v Mariboru 14, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in v Sp. Pobrežah 30 mladih sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, celo hrano in tudi 9 K mesečne plače.

Podučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobnosti.

Prošnje za sprejem, ki so koleka proste, morajo poslati prosilci vsaj do 15. jan. 1903 dež. odb. štajerskemu.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in priložiti: 1. dokaz o dovršenem 16. letu; 2. npravnostno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnijskega urada; 3. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni; 3. odpustno spričevalo od ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati ves tečaj (od 15. febr. do 1. decem. 1903) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe, ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov.

Gradec, 29. novembra 1902.

543 3—2

Od deželnega odbora štajerskega.

Korenjevo seme

lepo, čisto ter dobro kaljivo, se **razpošilja** po pošti (in železnici) 1 liter po 10 kr. Ako se vzame 20 litrov, pošlje se poštne prosto. (1 liter = ca. 11 dkg.) Na debelo znatno ceneje. — V zalogi je še okrog 2000 litrov. Pošilja se le proti povzetju. — Na zahtevo se pošlje vzorec. 555 1—1

Vekoslav Šešek,

trgovina z deželnimi pridelki v Sodražici na Kranjskem.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štamplilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Razglas.

Pri podpisnem občinskem uradu je s **15. januarjem 1903** razpisana

☛ služba občinskega tajnika ☛

z letno plačo 860 K in prostim stanovanjem.

Prosilci za to mesto morajo biti popolnoma večji slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter morajo svoje spričevali opremljene prošnje doposlati ☛ do 5. januarja podpisnemu uradu. ☛

Občinski urad Teharje,

dne 15. grudnia 1903.

552 2—1

Dragotin Gorišek, obč. predstoj.

A. Schröfla podružnice
naslednik

Vit Murko

trgovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki v Mariboru, Melling št. 24 prodaja izvrsten petrolej liter 16 kr., najboljšo moko in drugo špecerijsko blago jako po ceni. — Kupujem orehe, fižol, jajce in vse druge 3—2 deželne pridelke. 542

Naznanilo.

Ravnateljstvo in nadzorstvo posojilnice v Framu je v svoji seji dne 21. listop. 1902 sklenilo od 1. prosinca 1903 hranilne vloge po 4 1/4 % obrestovati. Rentni davek plača posojilnica sama. — Posojilnica v Framu, dne 26. listop. 1902.

3—2

Načelstvo.

Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba = **Kathreiner-Kneippove sladne kave.**

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pljačo.

Najbolj priporočna primes in najboljšo nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samovizirnih zavojčkah z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom **Kathreiner.**

JOŽEF PRSTEC, 203 7

nasled. F. X. Halbärtha

trgovina z železnino v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 3. priporoča svojo mnogovrstno zalogo najboljšega štajerskega kovanega železa po nizki ceni, najboljši Portland cement zelo po ceni najboljši Roman cement zelo po ceni traverze itd.

železne peči

razne velikosti.

Za spomladni in letni čas patentirane F. X. Halbärtha

Peronosporabrizgalnice

dalje najboljše trake za požlahtenje, mlatilnice, kakor tudi vsakovrstno drugo orodje po najnižji ceni.

Najtrpežnejše kose

za katere se jamči.

Velika zaloga nagrobnih križev, kuhinjske posode in orodja za kovače, posamezni deli za strelovođe, lep za strehe, (Dachpappe), izolirne plošče itd.

Oddaja stavbe.

Stavba novega šolskega poslopja s 4 učnimi sobami, eno sobo za učila, sobo za šolskega slugo in vsemi k tem spadajočimi prostori v **Dramljah** (železnična postaja št. Jurij ob juž. želez.) oddala se bo potom ustmene zniževalne dražbe.

Dražba se bo vršila v **ponedeljek 29. grudnia 1902 ob polu 11. uri dopol.** v 3. razredu ljudske šole v Dramljah.

Stavba se bo oddala le enemu glavnemu podjetniku, kateri mora tudi vse gradivo preskrbeti.

Izklicna cena je 30.500 K.

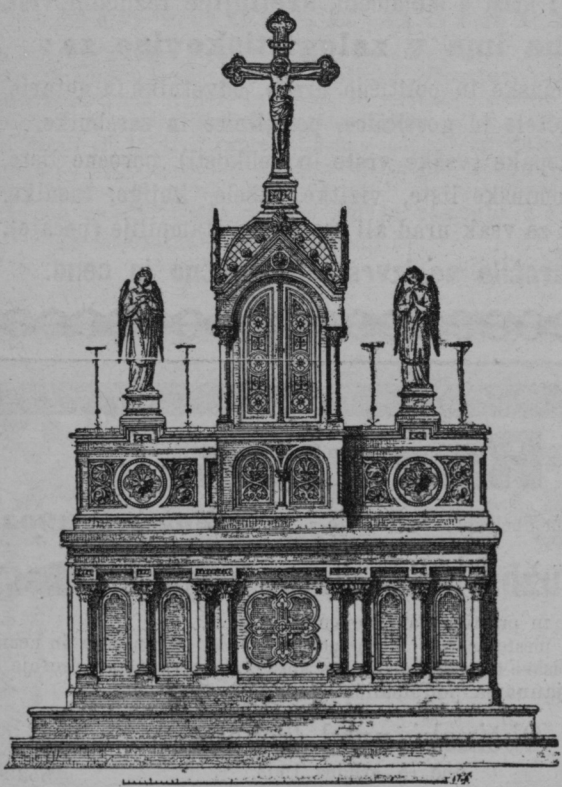
Stavben operat, sestoječ iz stavbnih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in iz stavbnih pogojev, je v pogled razporežen v pisarni krajnega šolskega sveta v Dramljah in pri okr. šolsk. svetu v Celju (okr. glavarstvo).

Vsak dražbenik ima pred pričetkom dražbe položiti 3050 K varščine.

Krajni šolski svet Dramlje,

dne 18. grudnia 1902.

Mihael Kačičnik, načelnik.

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik

VINCENC ČAMERNIK

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster 299 14

v Celju

Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev

ter drugih umetnih kamnoseških del,

čez 200

nagrobnih spomenikov

različnih mramorjev, granitov in sijenitov po najnovejših, modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamenolomi.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana solidna in fina dela. — Postrežba točna.

80 do 100

odstotkov

zasluži lahko vsak trgovec, kateri si naroči za novo leto

šaljive O O dopisnice

(50 različnih vrst)

katere razpošilja

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška cesta šte. 5.

Božična priloga

k št. 52. Slovenskega Gospodarja.

Nebeški glas.

Poslušaj, o poslušaj glás,
Ki v sveto, tiho noč zvení,
Z nebá prihaja na zemljó
In osrečuje vse stvari:

„Mir bodi tebi, širni svet,
Mir tebi, ves pozemski rod,
Mir tebi, sleherni srce,
Ki krvaviš na zemlji tod!“

Poslušaj, o srce, ta glas,
In ne zakrkní se nikar!
Ta klic naj ti prodrè do dna,
Kjer ti divjá strastij vihar.

Naj te nocoj objame mir,
Naj nikdar ne zbeži iz te,
Naj stare ljuto moč željá,
In potlej — blagor ti, srcé!

Kristina.

Božično drevesce.

Češki spisal Václav Kosmak.

I.

Kako prijetno je sedeti na sveti večer v domačem krogu za mizo! Svetilnica sveti jasneje, peč greje prijetneje, dà, soba si ni niti sama sebi več podobna, tako je krasna! Prt na mizi je bel ko sneg, jedila diše, kozarci žvenkečejo, radost žari iz očíj vseh, smehljajo se lica, in kadar so se vsi nasitili, zatrobi zunaj v mrzlej, zvezdnatej noči pastir, poka z bičem, in oče pa začne otrokom pripovedovati o betlehemskih pastirjih, o prikazni angelov in o tem premilem, ljubeznivem Jezuščku.

Tako je bilo tudi pri gospodu učitelju Slaviču v trgu Ž

Sedeli so v tihi ljubezni za pogrnjeno mizo, in gospodu učitelju, ki je pestoval na kolenih najmlajšo triletno Anico, so tekle besede iz ust kakor med. Detece se je igralo z njegovo črno brado in gledalo s sivimi očmi na mater, blaženo se smehljajoč.

Ostali trije otroci, Jožef, Vladimir in pa dvanajstletna Ludmila so se pritiskali k mamici in babici, katera je sedela na prvem mestu v novi čepici.

Med pripovedovanjem očetovim vstala je mati in odšla kakor po opravi v sosednjo sobo.

Ko je odbila ura sedem, pozvonil je zvonček, vrata v drugo sobo so se odprla in otroci so zavriskali. Veliko bliščeče božično drevesce jim je migljalo s stoterimi

darovi. Drvili so se k njemu. Oče z babico pa za njimi. Občudovali so te pozlačene orehe, krasna jabolka in različne igrače. Toda noben otrok si ni upal dotakniti se drevesca, stali so okolu njega s svetim spoštovanjem. Gledali so doli na zemljo, kjer je stal na zelenem mahu hlev iz papirja in v njem Jezušček v jaslích in sv. Jožef in Devica Marija.

«Vidite», rekel je oče, «to vam je poslal Jezušček, to je vse vaše — babica naj vam razdeli. Ali najprej se zahvalite Jezuščku in zapojte mu!»

Vsedel se je h klavirju, zaigral božično predigro, potem pa je zapel radostno razvnet, kakor da je še otrok, s svojimi otroci. Mati in dekla, ki ste stali med durmi, ste peli z njimi:

Zveličar preljubi
je prišel nocoj,
raduj se, o človek,
in slavo mu poj!

Babici so tekle solze in sam gospod učitelj pogledavši ob koncu pesmi na jaslíca pod drevescem se je vgriznil v spodnjo ustnico in je nehal basirati.

Ko so odpeli, razdelila je babica otrokom darove. Po kratkem času je rekel starejši deček Vladimir:

«Oče, nekdo nas gleda skozi okno.»

«Marjanka», zapovedal je gospod učitelj dekli, «poglej, kdo je — ali ne podi ga proč.»

Dekla je odhitela in vrnivši se, je rekla: «Ferdov Tonček stoji zunaj.»

«Ubogo dete», vzdihnila je babica, «materere nima in oče se gotovo potepa kje po žganjarijah!»

«Pripelji ga sem, da se z nami raduje!» namignil je gospod učitelj dekli. «Danes niso hoteli vzeti pod streho Betlehemčani uboge Marije Device — ne smemo biti kakor oni!»

Dekla je pripeljala nekako desetletnega, na pol prezeblega dečka.

«Kaj pa delaš zunaj pod oknom?» vprašal ga je gospod učitelj, «zakaj nisi doma?»

«Doma ni zakurjeno, a oče, Bog ve, kedaj pride!» tožil je deček.

«Pa si že jedel?» vprašala je gospa učiteljeva.

«Oče mi je dal dva krajcarja», šepetal je deček in jok mu je dušil glas, «pa sem si kupil žemljico.»

«Uboga sirota! ne jokaj, dam ti takoj jesti.»

In posadili so ga za mizo, znesli mu skupaj vsega, kar so sami imeli in ko se je deček najedel, napolnili so mu žepe s sadjem in ga poslali domov. Ko je babica legala k počitku, odmolila je za Tončkovega očeta «očenaš», da bi mu dal Bog boljšo ljubezen do lastnih otrok.

II.

V istem mestecu je tovarna za — ali ne smem se izdati za kaj — da ne bi imel sramote! — naj bo, za kar hoče, tovarna je tam! In gospod tovarnar je silno bogat mož! — V njegovem stanovanju je bila istega dne obilna gostija. Gostov je bilo polno in šampanjec je kar od mize tekkel. Otroci so jedli z guvernanto v svojej sobi.

Ko je odbilo sedem ura, pozvonila je milostiva gospa s srebrnim zvončkom. Sluga je odšel, otroci so prišli, mati jih je predstavila gostom, ti so se jim priklonili in na zopetno zvonjenje s srebrnim zvončkom so se odprle duri in veliko, velikansko božično drevo je zažarelo v stoterih pisanih svečicah.

«Ah, to je krasno!» ploskali so otroci z ročicami.

«Res čarokrasno!» pohvalili so gospodje gostje. «Častitamo, milostiva.»

Milostiva se jim je priklonila za pohvalo, vstala in šumela v svileni obleki k drevesu.

Uljudni gospod ritmojster dragoncev, kateri je bil tudi pri večerji in sedel na desni milostive gospe, prijel jo je pod pazduho in jo peljal po izlikanem podu kakor po ledu.

Otroci so hoteli sladkarije trgati z drevesa, toda odgojiteljica jim je po francosko prepovedovala.

Za drevesom je stala velika miza in na njej različnih darov. Milostiva je stopila k mizi in je začela deliti; najprej otrokom, potem pa gospodom gostom: «cigarspice», mošnjčke, zlate gumbe, zlate iglice itd.

Gost za gostom je vzel svoj dar in poljubovali so milostivej mehko roko kakor na svečnico duhovniku pri oltarju, ko deli voščene sveče.

Konečno so bili vsi obdarjeni — tudi služabništvo. Gospod tovarnar je veselo tlesnil z rokami in rekel: «Danes se morajo vsi veseliti; zato sem dal še jedno drevo pripraviti — Franc prinesi ga!»

Sluga je odšel in prinesel jelčico, na katerej je viselo suhih klobas in krač kakor češarkov. Postavil jo je na tla poleg prvega drevesa.

«Za koga je to?» vprašali so začudeno gostje.

«Kmalu boste videli gospodje. — France, naj jih Jožef izpusti!»

France je odhitel. Za trenutek razlegalo se je po hodniku cvilenje in renčanje. Gospod tovarnar je zažvižgal.

Duri so se odprle in trop psov je prišel noter.

«To vam je prinesel Jezušček», rekel je porogljivo bogataš in pokazal psom klobase.

Padli so po drevesu kakor stekli, ga prevrnili in nastalo je ruvanje in lajanje — da je bilo groza. Cela družba se je smejala — da so se za trebuhe držali.

«To je duhovita misel!» hvalili so ga.

Tako so slavili sveti večer pri gospodu tovarnarju.

Slavno občinstvo! tedaj vprašam: Kdo je slavil rojstvo Kristusovo primerneje — ta siromašni gospod učitelj, ali bogati tovarnar? Komu je primerneje privoščiti veselje: psom ali revnemu otroku?

Mogoče, da je milostiva darovala kak goldinar za božično drevesce revnim otrokom, vendar pa je to storila zato, da bi se svetilo njeno ime v časopisih. Da, v časopisih se je svetilo — nikdar pa ne tam gori nad zvezdami!

Usmiljeni kralj.

Prevel Krutogorski.

Bil je nekoč kralj, kateri je imel toli ogromno državo, da je nobeden človek ni mogel prepotovati in naj si bi bil vse svoje življenje dan na dan potoval, in tako krasno, da je ni možno opisati. In imel je lep grad iz čistega zlata ter mramorja, ki je stal sredi lepega vrta z rožnatimi kladnicami ter vodomedom in zlahnim sadjem. Cvetice so cvetele in duhtele celo leto, in jedva je dozorelo na drevesih sadje, že je poganjalo novo cvetje. Kajti v deželi ni bilo zime, nebo je bilo neprestano jasno in modro, in nobenega oblaka ni bilo videti na njem. Mnogo ptičev je bilo na vrtu, ki so gostoleli dan in noč.

V gradu pa je stanovala dvojica, mož in žena, ki sta bila mlada ter zala in sta se neizrečeno ljubila. Dobrotljivi kralj ju je vzel k sebi kot otroka in jima obečal, da bodeta podedovala njegov grad, lepi vrt in celo njegovo državo, ako ga bodeta vedno ubogala. Imela sta vse, karkoli sta pozelela, najlepšo obleko in najboljše jedi, trgati sta smela vse cvetice in jesti sleherno sadje, po noči pa sta počivala v svileni postelji. Veliko strežajev sta imela okoli sebe, ki so bili pripravljeni izvesti sleherno njuno željo, in to se je izvrševalo tako urno kot veter; komaj sta česar pozelela, že je bilo tu. Zatorej pa je bila dvojica tudi vedno vesela in srečna, smejala se in prepevala ves dan, skakala po vrtu ter ni poznala nadlog in skrbi. Tudi bolna nista bili nikdar, nista poznala ne zobe ne glavobola in nista se čisto nič starala. — V enem kotu vrta pa je bil globok vodnjak in okrog vodnjaka je rastlo drevje ter grmovje s čisto temnim listjem. Todi je bilo zmiraj pusto ter tiho, tu niso prepevale ptice in ne cvetele rože. Kralj jima je prepovedal hoditi k vodnjaku in piti iz njega vode. Rekel je: «Ako bodeta pila to vodo, potem vaju izpodim iz mojega gradu ter iz lepega vrta in uboga bodeta ter nesrečna.» Zatorej sta se izogibala vodnjaka s temnim grmovjem ter se ga bala.

Nekega dne pa sta igrala žogo, in Teofil, tako je bilo ime možu, je vrgel kroglo globoko v vrt. Glavka, žena, je zbežala za njo, da bi jo vjela, a krogla je kotala in skakala vedno dalje in dalje, naravnost proti hudobnemu vodnjaku, in ob robu je sedela ena velika krota ter jo gledala z lesketajočimi očmi. Teofil je bil ves prestrašen, ko več ni videl Glavke, in je menil, ista je padla v vodnjak. Kolikor je mogel, je tekel za njo, in tu je tudi on zazrl ob robu kroto. «Urno pojdi strani», je dejal svoji ženi, «tukaj je zloben kraj, saj veš, kaj nama je kralj rekel.»

Zdajci pa je jela naenkrat govoriti krota. «Čemu nikdar ne zajdeta sem na ta lep, hladan prostorček», je menila krota. «Glejte, kako je tu senčnato, le sem nikoli ne prisije vroče sonce, in voda je tako sveža ter sladka, kakor nobena druga na svetu. In kdor to vodo pije, ta postane tako zal in tako moder kot angel, in on zamore vse videti, kar je v nebesih in na zemlji.»

«Ona laže, ona laže, Glavka», je menil Teofil plaho, «idi brž odtodi.»

Toda Glavka se je nagnila in pogledala v vodnjak. Voda je bila čista in gladka kot zrcalo, in žena se je ogledovala prvič v njej, kajti nikoli še ni videla ogledala. In ona je namignila možu naj tudi on pogleda v vodnjak, in razveselil se je zelo, ko je zazrl sebe ter svojo lepo ženko v vodi.

«Pijva vsaki enkrat», je rekla Glavka tiho, «kralj ne bo vedel in tudi drugi nihče naju ne vidi.»

«O ne, tega ne smeva», je odvrnil Teofil, «kralj nama je prepovedal, midva postaneva uboga in revna, ako pijeva to vodo.»

«Kaj še, saj bova lepša ter modrejša, je rekla krota», odgovori žena, «in jaz bi še rada veliko lepša postala.»

In pripognila se je ter zajela z dlanjo vode, mož pa se je tresel od straha.

«O, kako je to dobro», je dejala Glavka,

«pokusi še ti, Teofil, le pomisli, kako zala in pametna bova potem.»

In mož se je dal pogovoriti, zajela je tudi zanj in on je pil iz njene roke. Pa jedva je to storil, napala ga je strašanska žeja, tak isto ženo, in zajemala sta ter pila in zopet pila. Toda voda v studencu je padala vedno niže in niže in vedno bolj sta se morala nagibati, da sta jo mogla zajemati, in nista mogla pustiti, ker žežalo ju je vedno hujše. In naenkrat sta pala oba v vodnjak. Zdajci je zakrohotala ostudna krota, zemlja se je stresla, zagrmelo je strahovito, in ona sta padala vedno globokejše doli v temo in naposled sta obležala kakor mrtva.

Čez dolgo potem je odprl Teofil oči in zazrl Glavko poleg sebe ležati. Mislil je, da je mrtva in začel je plakati. Zdajci se je zavedla tudi ona, ozrla se okoli sebe ter se tudi ona razjokala.

«Oh, Teofil», je zaklicala, «kako grd si postal.»

«Ti tudi, Glavka», je rekel mož, «le poglej, kako črne so postale tvoje roke.»

Žena se je ozrla na svoje roke in začela je iznova jadikovati.

«Oh, Teofil», je dejala ona, «kje sva neki sedaj?»

«Ne vem», je odgovoril mož, «a v lepem kraljevem vrtu nisva več.»

«Le poglej, kako žalostno je tukaj okoli.»

«Kaj sva storila!» je tarnala Glavka.

«Kraljevo zapoved sva prelomila, in sedaj naju je zadela kazen.»

In Glavka je spet jokala, a bilo je prepozno.

«Glej, ondi je visok hrib», je dejal Teofil, «in za njim je svetloba. Vstani, greva gor, morda se da kaj videti, ondi sva morala doli pasti.» In lazila sta v hrib. Pot je bil slab in kamenit. Trnje ter osat sta bodla izmed kamenja, in njiju noge so postale ranjene ter krvave, ker nista imela čevljev. Dolgo, dolgo sta morala hoditi, predno sta dospela na vrhunec hriba, a lepega kraljevega gradu nista več videla, in svetloba nad hribom je pojemala vedno bolj in bolj, ter naposled popolnoma izginila. Tri dni sta sedela na temenu ter čakala, če se bi ista zopet prikazala, toda izginila je zavedno. Žalostna sta se napotila iznova v dolino.

Dospevši v obznožje hriba, srečal ju je oduren mož v rastgani obleki. Njegovi roki sta bili tenki kot palice, obraz je bil pepelnatosiv, kosti so izstopile in oči so mu ležale globoko v luknjah. Vstopil se je pred Teofila ter Glavko in jima preprečil pot. Oba sta se zelo bala tega grdega človeka, slednjič je vprašal Teofil: «Kdo si ti?»

«Jaz sem Glad», je rekel ta ter dahnil možu in ženi v obraz, pri čem je pokazal svoje dolge rumene zobe. In ko je to storil, je precej izginil.

Teofil je pogledal svojo ženo, žena moža, in nista vedela, kaj naj bi rekla in si mislila, ter sta šla dalje.

Čez nekaj časa je dejala žena: «Oh, Teofil, tako sem utrujena in upehana, vsediva se malce. Ko bi le količkaj nekaj imela jesti.»

Tudi mož je bil zmučen ter lačen. Pa kamorkoli se je ozrl, nič ni videl, kar bi mogla jesti, todi je rastlo le trnje in osat pa suhi mah, niti pitne vode ni bilo nikjer. Mož je izpulil pest trave, položil isto ženi pod glavo, in ona je precej zaspala. Potem je hodil okoli in iskal jagod, da bi jih ponese ženi, no tu ni bilo nič, in sam je postajal vedno bolj gladek. Otožen se je bil vrnil nazaj, kjer je pustil Glavko. Tu pa je videl stati žensko, veliko in močno, ki je imela žuljave roke ter zagorele lakte. V eni roki je držala motiko in lopato, v drugi malo vrečo.

«Kdo si ti?» je vprašal Teofil.

Ženska je odvrnila: «Jaz sem Delo. Na, vzemi motiko in lopato ter to-le vrečo, povedati ti hočem, kaj imaš s tem storiti. Doli v dolini je zemlja mehkejša, ondi moraš z opato zemljo razrahljati, seme razsejati iz

vreče. Potem moraš seme z motiko v prst zakopati, iz tega ti zraste živeš.» In ona mu je izročila te tri reči.

Teofil jih je sprejel in rekel: «Ali ne veš, kje bi našel za ženo ter za-se kaj živeža? Tako sva sestradana, da se komaj premičeva.»

«Pojdita v dolino, tam bodeta našla potočič, iz njega smeta piti, in ob vodi stoje drevesa, iste rode sadje, s tem si moreta tolažiti svoj glad.» Ko je ženska to izgovorila, je izginila.

Teofil je šel z veselim pogumom na kraj, kjer je bil pustil Glavko, jo zbudil ter ji vse povedal. Žena se je oprla na moža, in počasi sta odšla v dolino. Tam sta našla potok, zajemala iz njega in pila, in voda jima je dišala kot najboljše vino. Tudi sta videla drevesa, polna žoltorudečih jabolk in Teofil jih je natrgal ter ponesel Glavki. Žena je naglo vgriznila jabolko in zavlekla usta, ker jabolka je bila trda in kislja; začela je plakati. A ker nista imela drugega živeža, da bi potolažila glad, zatoraj sta uživala jabolka, da sta se nasitila. Potem je napočila noč in vlegla sta se pod jablano v travo ter zaspala.

Dругega jutra sta pila iznova iz potoka ter jedla jabolk, in ista so jima že bolje teknila. Potem je Teofil vzel lopato ter motiko, Glavka vrečico, prekopal kos zemlje, razsejal rumeno zrnje v svežo prst ter jo zagrebel. Potem sta se vsedla ter čakala, da pride živež iz zemlje, a nič ni prišlo, čeravno sta dolgo tu sedela, in zopet sta morala jesti jabolka. Ker jima ni ugajala več postelja iz zelene trave, poiskala sta mehkega mahu, znosila ga pod veliko skalo ter si naredila ondi ležišče. Ne daleč od tam je bil gozd, tja sta šla, nalomila vej, nataknila iste okoli ležišča, si zgradila kočico in v njej stanovala ter spala. Pa veseliti se nista mogla, ker neprenehoma sta mislila na krasno palačo, v koji sta poprej stanovala, na lepi vrt ter na dobrega kralja, kateremu sta postala tako neubogljiva.

Nekega dne je šel Teofil na kraj, kjer je posejal zrnje, in glej, celo polje je bilo pokrito z zelenimi bilkami. Izpulil je bilko in jo mislil jesti, a teknila mu je tako slabo, da jo je precej zavrgel. Žalosten se je vrnil v kočico ter dejal Glavki: «Menim, žena me je goljufala, hrano iz zrnja ne moreva uživati.» In zopet sta se morala hraniti z jabolkami. Nekega dne pa se je nahajalo na bilkah klasje, ki je bilo polno žoltega zrnja. In ko je Teofil to zapazil, si je mislil, da je zrnje pravi živež. Na njivi pa je stala zopet ženska, in ponudila mu je srp ter rekla: «Požanji bilke ter izmlati zrnje iz klasja, to je dobra hrana, iz bilk pa si lahko napravita streho čez vajino kočico ter ležišče na tleh.» Potem mu je velela poklicati ženo in ji dejala: «Zrnje moraš ti tam na gladkem kamnu z drugim kamnom zdrobiti, potem vode na moko vlitii in zamesiti v testo, isto moraš speči med dvema vročima kamnoma.»

«Saj nimam ognja», je menila Glavka. Delo pa je odvrnilo: «Našla boš ogenj». In izginilo je.

Teofil je šel na delo. Trdo je bilo to opravilo, roke so mu postale žuljave in znoj mu je curkoma lil raz čelo. In ko je tako delal, zagledal je kraj njive stati neko žensko srditega obličja ter srepega pogleda, ki je godrnjala grde psovke. Teofil je šel k nji in jo vprašal: «Kdo si ti?» In ženska je odgovorila: «Jaz sem Prepri», in dotaknila se ga je s prstom v prsi ter izginila. Mož je šel zopet delat, pa isto je bilo tako težavno, in zdihoval je ter godrnjal poleg. Potem mu je šinilo v glavo, da je vse nesreče kriva jedino le Glavka, ker je pila iz hudobnega vodnjaka ter tudi njemu dala piti hudobne vode, on ji je vendar odsvetoval. Ves poten je vlekel snopje pred kočico ter vrgel isto srdito na tla.

«To je trpljenje», je rekel, «in vsega tega si kriva ti.»

«Jaz?» je vprašala Glavka.

«Da, ti, ker si pila iz hudobnega vodnjaka. Da nisi tega storila, prebivala bi še zdaj v krasni palači ter v lepem vrtu in ne trebalo bi nama delati.»

»Saj si tudi ti pomagal vodo piti«, je odvrnila žena razdraženo. »Zakaj si bil tako neumen?«

«Kdo me je v to zapeljal?» je zavpil mož. »Ti sama si vse zakrivila.»

«Čemu si pa pil!» je zarentačila zopet žena.

In prepirala sta se vedno huje, in na posled je mož natepel svojo ženo. Ista se je zgrudila na mahovo ležišče ter bridko jokala, mož je stal zraven temnega obraza. Zdajci pa se je pooblačilo nebo, grom je bobnel in postalo je temno kakor po noči. In ognjeni bliski so švigali iz oblakov, grmelo je vedno močnejše. Mož pa si je mislil, huda ura je kazen zato, ker je tako grdo ravnal s svojo ženo, in prijel jo je za roko ter jo prosil odpuščenja. In žena mu je ovila roko okrog vratu ter ga prosila, naj se nikdar več ne krega, res da je ona vsega kriva, a hoče vse voljno prenašati, če jo bode le on rad imel. Zdajci pa je tresčilo tako strahovito, da se je stresla skala, ob koji je stala njiju koča. Ko sta prišla iz koče, videla sta, da je strela vdarila v neko drevo, ki je bilo vse v ognju. Nevihta je minila, solnce je sijalo in pisana mavrica se je razpenjala po zraku.

«Zdaj imava ogenj», je dejala Glavka veselo, »napraviti si torej hočeva hrane«. In iztolkla sta zrnje, Glavka je spekla kruh, kateri jima je tako dišal, kakor nobeno jabolko, in postala sta jaka in močna od tega. Ogenj pa je gorel nad drevesom noč in dan in ni ugasnil nikdar. Teofil je zopet obdelal njivo in razsejal zrnje, da jima ni zmanjkalo tečne hrane.

Nekega dne se je oglasilo zopet Delo ter jima prignalo dve ovci in dve govedi in ju učilo rabiti mleko ter presti volno, in živela sta zadovoljno drug z drugim v koči.

Mož in žena sta dobila kmalu otroka, čez leto dni drugega, in nazadnje sta imela sedem sinov ter sedem hčera. Le-ti so rastle, bili zdravi in čvrsti ter veseli. Sinovi so pomagali očetu na polju in hčere materi ter so mislili, da ne morejo imeti lepšega življenja. A Teofil in Glavka nista mogla pozabiti svoje bivše sreče ter sta često pravila otrokom o krasni palači, o lepem vrtu in milem kralju. Otroci so poslušali ter izpraševali vedno bolj ter hrepeneli videti lepo deželo in v njej prebivati. Često so šli z roditeljema na visoki hrib in gledali v daljavo, a ničesar niso mogli videti, tem mauje tja dospeti.

Nekega dne, ko so se vračali zopet iz hriba, stala je v podnožju ženska, bela kot sneg ter je imela dve rudeči lisi na obrazu in se opirala na bergljo.

Teofil jo je vprašal: »Kdo si ti?« In žena je rekla: »Jaz sem Bolezen«. In dvignila je bergljo in jo iztegnila proti otrokom. Potem je odšla. Teofil in Glavka sta se zelo bala, ker sta mislila, da jim je prinesla ženska česar hudega, in polna skrbi sta se vrnili v svojo kočo. Otroci so jedli in pili veselo in potem zaspali na slamnatem ležišču. Pa ko je napočilo jutro, bili so trije otroci bolni, dve deklici in deček. Vstati niso mogli iz ležišč in tudi ničesar jesti. Oče in mati sta se vsledla k njim in ostala deca je bila žalostna, ker ti trije otroci so bili najmlajši in vsi so jih ljubili. Bolniki pa so hudo trpeli, premetavali se tja in sem po postelji ter neprestano hoteli piti, ker jih je silno žejalo in peklo po udih kot ogenj. Zdajci je rekla žena možu: »To je kazen za to, da sva pila iz hudobnega studenca, sedaj morajo ubogi otročiči vedno žejo trpeti.« In plakala je.

Tri dni in tri noči sta sedela otožna ob postelji ter stražila. Tretjo noč pa so zaspali bolni otročiči in niso več klicali po pijači. In Teofil je rekel: »Zdaj je kazen minila, zopet bodo zdravi«. Toda hipoma

sta zapazila stati ob otročjih nogah neko postavo, ki ni imela mesa na kosteh, nobenega lasu na glavi, in kjer so sicer oči, bili ste zgolj otlini. V rokah je držala dolgo koso. Tako sta se prestrašila, da izpočetka nista mogla besede izpregovoriti, a naposled je vprašal mož: »Kdo si ti?« In pošast je odvrnila: »Jaz sem Smrt«, in potem je preminila.

Teofil in Glavka nista vedela, kaj ima to pomeniti, ker še nista videla koga umreti, toda njiju srci sta bili polni strahu. Pregledala sta bolne otročiče, ti so ležali mirno ter izgledali kot bi spali. A lica so jim vedno bolj bledela, dihali so zmiraj slabeje in nazadnje prenehali in tako so ležali do jutra. Ko se je zdanilo in se še le niso ganili, približala se jim je mati tiho ter jih pretipala, bili so mrzli in če je dvignila roko, padla je nazaj, in ničesar niso videli ter slišali, ker bili so mrtvi. Potem sta roditelja zanesla mrtve otročiče ven pred kočo na solnce, pa tudi solnce jih ni segrelo. Tri dni so sedeli stariši z ostalimi otroki okoli mrtvih trupel, meneč, da se prebude, a ker se niso prebudili, morali so izkopati jamo in položiti otročiče vanjo. In vsi so zelo, zelo tugovali.

Teofil in Glavka sta se vedno bolj starala ter slabela, lasje so jima siveli in lice je postalo brazdasto ter grbasto, in kadar sta šla na hrib, opirati sta se morala na svoje otroke. Vedno sta še upala, videti enkrat lepo deželo, v koji sta preje prebivala, in vedno bolj sta koprnela po njej. Često sta skupno jokala in obžalovala svojo nepokorščino. Ako sta se nahajala na vrhuncu hriba, dvigala sta roke proti nebesom in klicala: »Oh ljubi, dobri kralj, imej usmiljenje z nama, odpusti nama najin dolg ter vzemi naju zopet v Tvoj lepi grad«.

Konečno nista več mogla dospeti na hrib in ostala sta v dolini ter vedno glasneje jokala.

Nekega večera sta sedela iznova tam in vsi njiju otroci so ju obstopili. Zdajci pa se je na mah prikazala iz-za hriba zvezda, ki se je lesketala tako čudno lepo, kakor nobena druga na nebu. Najmlajša hčerkica jo je prva zagledala ter vzkliknila: »O, pogledjte, kako zelo lepa zvezda je tam zgoraj!« Ko jo je Teofil zazrl, rekel je Glavki: »Mislim, to je znamenje, katero nam je poslal dobri kralj, on se gotovo ne srdi več na naju«. In dolgo sta gledala v zvezdo ter se radostila njene čudnokrasne svetlobe, potem sta šla vesela v kočo, in otroci so izpraševali očeta: »Li-so tam vrata v oni prelepi vrt, kjer sta nekda z materjo prebivala, in pridemo sedaj zopet tja?« A on jim ni znal povedati. Naslednjega večera so šli zopet ven, in precej se je bila prikazala lepa zvezda, in neizrečeno so bili veseli ter jo še dalje opazovali.

In ko so tretjega večera iznova sedeli zunaj ter opazovali zvezdo, iztegnil je Teofil svoji roki proti nebu ter vskliknil: »O, dobri Oče, ako je to znamenje, da si nama odpustil, potem pač rad umrjem«, tako je rekla tudi Glavka.

Zdajci je postala zvezda mahoma svetlejša, začela se je širiti, sredina se je odprla in sedem angeljev z zlatimi peruti je priplavalo doli, prineslo cvetlico, ki se je svetila kot čisto zlato. In pluli so vedno niže in naposled dospeli na zemljo. Ne daleč od koče so vsadili v tla ono cvetlico in prepevali pri tem tako lepo, da ni možno povedati. Ko so vsadili cvetlico, sifrotali so zopet nazaj skozi zvezdo in zvezda se je zaprla in iznova svetila kot poprej. Sedaj so oče, mati in otroci urno pohiteli ogledat si cvetico. Ista je imela listje ter cvetje, ki se je svetilo kot čisto zlato in dijamanti, in dišala je neizrečeno lepo. Zjutraj pa so prihrčale ptice, obletavale cvetico ter gostolele svoje mile pesmi. Teofil, žena in otroci so se silno veselili te čudežne cvetice, obdali jo s plotom, da bi je ničesar ne poškodovalo.

Četrtega dne pa je začelo cvetje veneti, listje se sušiti, cvetica je usahnila in lepe zvezde več ni bilo na nebu. Zdajci so pričeli vsi na glas jokati in prečuli celo noč v joku.

Naslednjega dne pa je na mestu, kjer je stala preje cvetica, zrastle iz zemlje drevesce, ki je imelo svetle mladike ter listje in je postajalo vedno višje in višje ter zrastle nazadnje v mogočno drevo. Ptice so prišle od vseh strani, zvijale si gnjezda na vejah ter prepevale dan in noč. In potem je cvetelo drevo ter rodilo jako lepo sadje. Otroci bi je bili radi jedli, a Teofil jim ni dovolil.

Nekega dne so prišli spet pod drevo ter ga z veseljem opazovali. Tu pa se je vsedla na mladiko ena ptica in zapela:

Jesti morate zlato sadje,
potem vam zrastejo peruti,
to je darilo vaše,
ki potare spone.

S tresočo roko je vzel Teofil jabelka, razdelil jih med ženo in otroke, in vsi so jedli. In ko so jih povžili, postala sta Teofil in Glavka hipoma zopet mlada, lasi so jima postali zopet svetli, brazde in grbe so se skrile iz obraza, in bila sta močna in čila. In ko sta drug drugega smehlaje opazovala, zapazila sta, da imata zlate peruti in tudi otročiči so imeli peruti. »O, sedaj pa že lahko splavamo gor k lepi zvezdi«, je zaklical Teofil. »Dobrotljivi kralj nam je odpustil in nas hoče spet sprejeti v svoj lepi grad.« In ko so pogledali kvišku, so videli, da se je zvezda odprla, in otročiči so že zamahali s perutnicami in mislili vzleteti. Mati pa se je razjokala in rekla: »Ali naj najini mrtvi otročiči tu ostanejo, oh potem pač ne maram nazaj se vrniti.«

Ptica pa je iznova zapela:

Z drevesa vlomita mladiko
in vsadita jo v grob!

Hipoma sta vlomila mladiko z drevesa, pohitela h grobu, v katerem so ležali trije mrtvi otročiči, in jo vtaknila v gomilo. Grob se je odprl, trije otročiči so vstali, imeli so tudi krila ter bili lepi kot angeli.

In vsplavali so vsi na hrib in dalje proti svetli zvezdi ter skozi zvezdo v lepi vrt pred krasni grad. Dobrotljivi kralj je stal na stopnicah ter jim smeje se molel roke nasproti.

A hudobnega vodnjaka ni bilo več tu.

Kako je stari Hatlak prestrašil tata.

Iz medjimurskega prestavil O. Š.

Kako je to lepo, če kdo žene lepo rejeno kravico na sejem, jo dobro proda ter prinese domov lepih novcev, s katerimi si pomaga pri gospodarstvu in še povrh shrani kaj drobiža. Ni pa nič kaj veselo, če se kdo vleže spat z lepimi novčiči in se zjutraj vzbudi — brez njih; to pa zato, ker se nahajajo ljudje, kateri nimajo niti lepe kravice, niti telička, niti drobiža, pač pa — dolge prste.

Tako se je zgodilo staremu Mezgi v gornjem Medjimurju.

Po nasvetu gospoda nadučitelja je kupil od grofa lepo belo-črno »šekico«. — Ko mu je že več let davala dobrega mleka, ga obdarila z lepimi telički, mu nekoč zmanjka denarja. Odpravi se torej s svojo »šekico« na sejem. Človek, ki se je na to razumel, mu našteje za njo dvesto papirnatih bankovcev ter še povrh plača v bližnji gostilni poliček vina.

S tem je bil Mezga popolnoma zadovoljen. Poslovi se od svoje kravice, jo še zadnjokrat lepo poboža, zavije denar v žepno rutico, ki je na njej bila naslikana vojska pri Lisi, ter se odpravi domov. Doma še enkrat prešteje denar pred ženo, ki se kar ni mogla nagledati teh lepih papirčkov. V naglici še postavi nekoliko gradičev v zrak — kako bi najbolje porabil denar — potem pa položi celo svoto pazljivo na polico pri oknu z rutico vred ter jo pokrije s kosom

opeke. — Nato se vleže ter celo noč tako sladko spi, kakor gospod jazbec, ki je oropal polja ter se dobro preskrbel za zimo. — Pekoče solnce, ki ga je začelo ščegetati po nosu s svojimi žarki, ga vzbudi. — Njegov prvi korak je k polici pri oknu. —

Pa glej! — opeka leži na tleh, šipa je strta in rutica »z vojsko pri Lisi« je z denarjem vred izginila.

Lahko si mislite, kaka burja je nastala v koči!

Stari Mezga porine vrat skoz okno, kolne, gleda na vse strani, da bi si lahko prelomil vrat.

Mezgovica pa zmerja moža, ga obsiplje z »bedaki«, ker je tako blizu pri oknu shranil denar ter ga takorekoč vrgel tatu pod nos. — Prilete sosedje, gledajo na okno, na opeko, na polico, pri tem pa se vesele, da še niso prodali krave. — O tatu seveda ni duha ne sluha. — In tako se je zdelo, da so lepi novci na vekov veke amen izgubljeni. — Stari Mezga je hodil po selu z dolgim obrazom, s sklonjeno glavo, roke zadi na vzkiž ter kadil najslabši tobak, ki je v trafiki najcenejši. — To je trajalo nekaj časa; kar naenkrat pa se razlega glas po selu: »Stari Hatlak je prišel! Pri stricu Jurju sedi v krčmi in vse začara, kar mu pride pod roko!«

Sedaj pa vem, ljubi čitatelji, da ste radovedni, kdo je bil stari Hatlak.

Dobro so ga poznali medjimurski otroci od začetka pa do konca Medjimurja ter šest milj na levo in desno izven Medjimurja. Otroci, ki danes že nosijo sive glave ali pa že mirno počivajo šest čevljev globoko v hladni zemlji. Seveda je tudi starega Hatlaka že vlovila najmočnejša čarovnica — bela smrt — ter ga začarala v prah in pepel.

Toda, ko je še živel, je bil nenavaden veseljak. Vrh tega je imel poseben dar za raznovrstne čarovne umetnije, kakor jih dandanes kažejo po svetu potujoči »čarovniki«. — Ker pa spretnost in hitrost ni čarovnija, akoravno jo lahko verni ljudje smatrajo za čarovnijo, zato je tudi stari Hatlak znal mnogokaj narediti, kar se je ljudem, ki bolj počasi mislijo, zdelo veliko čudo.

Bil je nemirnega duha, v nogah mu je tičalo živo srebro, zato ni mogel nikdar dolgo ostati doma. Večinoma je potoval okrog po svetu, zbijal svoje šale, kazal svojo umetnost, celo po železniških vozovih, tako da si je dostikrat prinesel domov več denarcev kot stari Mezga iz kravje trgovine.

Zavoljo njegove vesele narave ga je vse imelo rado, zlasti pa tudi zato, ker je hodil v domači kmečki obleki in je vsakemu rad pomagal. — Kakor hitro se je raznesla vest, da je prišel stari Hatlak, da kaže v kaki krčmi svojo umetnost, je vsak potegnil iz žepa, kolikor je mogel. Če pa ni imel nič v žepu razven gumbov od telovnika, je lahko tudi zastonj gledal ter še dobil včasih kako čašico vina od onih, ki so kaj imeli.

Pa tudi stari Hatlak je pogosto natočil kupico ter jim jo ponudil, češ njega itak nič ne stane, saj si lahko tudi iz čiste studenčnice naredi najboljšo vino. Zato pa mu ni bilo težko kakemu siromaku pod nos postaviti polne kupice.

Kakor je trdil, tako se je tudi zgodilo: na mah se je čaša vode pod klobukom izpremenila v čašo najboljšega vina, in nihče ga ni mogel dovolj prehaliti.

Med tem, ko je sedel nekoč stari Hatlak zopet v krčmi, se priplazi tje tudi Mezga, z namenom, da bi se pri Hatlakovih šalah in umetnijah otresel tuge in žalosti za izgubljenim denarjem. — Pa je tudi res bilo vse, kar je ta umetnik v priprosti kmečki obleki kazal, nekaj izvanrednega. Vsak, ki je sedel tu z do ušes odprtimi ustmi, je moral priznati, da se to ne vrši brez — »vražje pomoči!«

Hatlak si da prinesli dva mehkokuhana jajca. Ko jih stere, skočite iz njih dve veseli žabici, zeleni ko trava. Okoli sedeče ženske zaženejo vrišč! Pa glej! Hatlak polovi žabici in hipoma se izpremenite v dve beli miški. Vrže jih v usta ter začne griziti, da je vse pokalo. Nato mu postane slabo, začne bljuvati in izbljuva same srebrne goldinarčke pred se na mizo. Od teh goldinarčkov stisne po enega v pesti poleg stoječima dečkoma, da si kupita vina. Vesela nad takim darom odpreta pesti — bile so prazne kakor poprej. Stari Hatlak pa jima reče, naj se le pošteno primeta posla, naj pridno delata in marsikateri srebrnjak si lahko prislužita, ki jima ne bo tako hitro izginil kot ta »pričarani«.

Vse te in enake umetnije je gledal stari Mezga z na pol zaprtimi očmi, s podprto glavo ter spuščal cele megle dima proti zakajenemu stropu, smatrajoč Hatlaka za »vražjega« človeka.

In ko je še hipoma nekdo zaklical, da mu je izginila mošnja z denarjem in ko ga je stari Hatlak tolažil, da je mošnjček v copati stare babice, kjer ga je res tudi našel, tedaj se ojunaci stari Mezga, začne se pritoževati Hatlaku, kako je bil nesrečen ter ga prosi, naj mu za božjo voljo pomaga k ukradenemu denarju. — Hatlak skomizgne z ramama:

»Ako je tat prišel od Mure, nimam moči do njega, ker tam vlada strašni »Čubri-Milfi«; ako pa je v bližini, bi se dalo kaj narediti.«

Ko ga vsi zagotavljajo, da se v selu že šest tednov ni prikazala nobena ptuja duša, poprosi umetnik malo ilovice, jo začne mesiti ter primesi še nek prašek, ki si ga je vzel iz telovnikovega žepa. Nato poda kupček blata staremu Mezgi z naročilom, da dospevši domov namaže s tem blatom vrata svoje hiše in vsa drevesa v vrtu. Čez tri dni in tri noči morajo biti novci, zaviti v rutico »z vojsko pri Lisi«, pod največjo hruško na vrtu, ako pa ne, bo narastla tatu na hrbtu taka grba, da jo največja tikva na gnoju lahko imenuje svojo sestro. — To bo se zgodilo tako gotovo, kakor se on imenuje Hatlak, ker je on s svojo »purl-murl travo« že mnogim tako grbo začaral na hrbet. Mezga naj le gre miren domov, naj namaže vrata in sadno drevje, za tri dni in tri noči naj gre gledat — ali niti uro poprej!

S popolnim zaupanjem v čudotvorno »purl-murl travo« odide Mezga domov. — Pa še nekdo se vzdigne ter zapusti gostilno, samo ne tako mirne duše kot stari Mezga; to je bil on, ki je strl šipo na oknu in pograbil novce iz police.

Že tisto noč mu je rasla grba v sanjah; ko se prebudi, se ves v strahu potiplje po plečah in akoravno njegova pleča niti za las niso bila drugačna ko včeraj, se mu vendar zdi, da se polagoma vzdiguje grba višje in višje; od ure do ure postaja nemirnejši.

In čudo! zdi se mu, da sta mu suknja in telovnik že vedno tesnejša in ko se pregane, se mu zdi, da pokajo šivi na telovniku; čez dva dni se mu zde rokavi že krajši in ko se ogleduje v zrcalu, se mu zdi, da ima danes že krajši vrat ko pred dvema dnevoma, in pleča da se vzdigujejo na kvišku.

Nikogar si ne upa več naravnost pogledati v obraz in kar čuti, kako mu sili kri v glavo. Na koncu tretjega dneva občuti nekaj tako neugodnega na hrbtu, kakor da bi se mu valila krogla po hrbtu in se naposled hotela ustaviti ob vratu in tamkaj stalno ostati. — Ves prestrašen se odplazi v tretji noči na Mezgov vrt, se ustavi pod največjo hruško, položi ukradene novce zavite v rutico »z morskvo vojsko pri Lisu« na tla in položi na njo kamen, da bi veter vsega skupaj ne odnesel — ker bal se je grbe — — —

Tako je stari Mezga zopet prišel do svojih denarjev. Začarano blato je imenitno

pomagalo! Stari Hatlak pa je prišel v Medjimurju na tak glas, da je za nekaj časa tatvina popolnoma prenehala.

Arabska podoba.

Francoski spisal Lamartine. Poslovenil Bož. Flegerič.

Neki kralj na vzhodu je dal neki dan svoje tri sinove k sebi poklicati. Zapovedal je svojim sužnjem, naj pred nje prineso tri zaklenjene in zapečatene posode. Ena teh posod je bila zlata, druga jantarjeva, poslednja ilovnata. Kralj reče najstarejšemu svojih sinov, naj si izbere med temi posodami tisto, o kateri se mu zdi, da hrani najdražji zaklad. Najstarejši si je izbral zlato posodo, na kateri je bilo zapisano: »Cesarstvo«; odprl jo je in našel polno peska. Drugi si je izvolil jantarjevo posodo, v kateri je bilo zapisano: »Slava«. On jo je odprl in našel polno pepela takih ljudi, kateri so na svetu sloveli. Tretji je vzel ostalo posodo t. j. ilovnato, jo odprl in jo našel prazno, toda na dnu ji je zapisal lončar sveto ime božje.

»Katera teh posod tehta največ«, vpraša kralj svoje dvorjanike. Častihlepneži odgovoré, da zlata posoda; pesniki in premagavci trdé, da jantarjeva posoda, modrijani rekó, da ilovnata posoda, ker ena sama črka imena božjega tehta več, nego zemljina krogla.

Živa podoba.

Poslovenil Starološki.

Bogat tovarnar si je naročil pri svojem prijatelju, slavnem slikarju, svojo sliko. Ko je bila gotova, se ni mogel načuditi, tako dobro ga je naslikal umetnik. Zvečer jo pokaže doma svoji družini, kateri pa slika ni ugajala. Vsakdo je opazil kakšno napako. Tovarnar se je potem pri slikarju pritožil in mu vse razodel. Ta ga pa potolaži in vzame sliko ter mu obljubi, da bode isto popolnoma popravil.

Teden dni pozneje, proti večeru, pride slikar, toda na največje začudenje svojega prijatelja, samo z okvirom, katerega postavi na isto mesto, kjer je prej stala slika. Okoli okvirja uredi lepo cvetlice in postavi svetilko tako, da je njena luč lepo padala na okvir. Potem reče tovarnarju, naj se postavi med okvir kot živa podoba. Ko sta bila s tem gotova, pozove družino, naj pride gledat popravljeno sliko. Seveda jih je prosil, naj ne hodijo preblizo, ker se od daleč slika lepše v celoti vidi.

»Kje pa je moj mož?« vpraša najprej tovarnarjeva soproga.

»Pride takoj. Prosil sem ga, naj vas pusti, da sodite v njegovi odsotnosti.«

Nekaj časa ogledujejo vsi sliko!

»Gospod slikar«, začne čez nekaj časa gospa, »jaz vidim, da napak, ki sem jih že zadnjič grajala, tudi zdaj niste popravili.«

»Tudi pogled je popolnoma tuj, tako naš papa ne gleda«, se oglasi starejša hčer.

»In usta«, ji prekine mlajša sestra besedo, »so takšna, kakor sem že prvič omenila, polovico preširoka.«

Svakinja tovarnarja, ki je bila na obisku, si je med tem očistila svoje očali ter rekla slikarju: »Moj ljubi gospod, vi ste naš prijatelj in prijateljem se mora povedati resnica. Vi ste sliko popolnoma skazili, namesto da bi jo popravili. Prej je bila slika vsaj nekoliko podobna, s tem popravljanjem ste zadnjo sličnost zbrisali. Seveda moja sodba ni veliko vredna, ker jaz o vaši umetnosti ne razumem mnogo. Pa pokličite vse znanke mojega svaka in jaz stavim kar hočete, da bode vsak moje besede potrdil in da ne bode nobeden v tej sliki svaka spoznal.«

Pri teh besedah je pa tudi tovarnarju posla potrpežljivost in pokazal je iz okvirja sodnikom svoje slike dolg — jezik.